

İSTANBUL — Ankara Caddesi
Posta kutusu: 64 (İstanbul)Telgraf adresi: Kurun . İstanbul
Telef: 21413 (Yazı) 24370 (İdare)

Sayısı her yerde 3 kuruş

İstanbulun idaresi

Yazan: ASIM US

İstanbul vilâyet makamında bir de.ğişiklik oldu: Eski Vali Muhittin Üs.tündağın yerine Lütü Kırdar geldi. Va.linin şahsında vukuagelen bu de.ğişik.ğin umumi hizmetlerin cereyanı üze.rinde bir de.ğişiklik yapacağı şüphesiz.dır. Fakat bu de.ğişiklik tamamen İs.tanbul halkının isteklerini yerine geti.recek midir?

Bu suali burada irat edişimizden sa.yın Bay Lütü Kırdarın meziyetinden, yüksek idare kıymetinden şüphe etti.ği, mize hükmetmemelidir. Bilâkis yeni valimizin şahsı hakkında derin bir takdir duygusu besliyenlerdeniz.

Manisada olduğu gibi İstanbulda da büyük bir hüsnüniyet ile, tam bir bil.gi ve gayret ile kendini vazifesine ve.recektir. Şüphesiz bu yoldaki faaliyet.leri çok faydalı müjdeler de verecektir. Fazla olarak bütün idare âmirlerinin iş sahasında karşılaşmaları mukadder olan bazı zorluklar bakımından Bay Lütü Kırdar selefi Muhittin Üstünda.ğa nisbetle daha talihli olacağı için idari faaliyetlerinin semeresi de daha verimli olacaktır. İdaresi, altında bu.lunan halk sınıflarına daha yakın ve onların ruhuna daha sempatik buluna.caktır.

Bütün bunlarla beraber İstanbul ida.re sistemindeki hususiyetten doğan zorlukları da hesaba katmak lâzımdır.

İdari taksimat noktasında İstanbul şehri bir vilâyettir. Fakat gerek nü.fus kesafeti, gerek coğrafi ve iktisadi vaziyeti, vilâyet tarihi itibarile diğer vilâyetlerden çok farklı yer olan bir şehir ve bir vilâyettir. Bu farklı vazi.yetten dolayı şimdiye kadar İstanbu.lun idaresinde de bir takım hususiyet.ler gözetilmiş, bir takım idari tecrü.beler yapılmıştır. En son tecrübe ola.rak vilâyet ile belediye ve Cumhuriyet Halk Partisi Reisliği bir şahıs üzerin.de toplanmıştır.

Bununla beraber bu son tecrübeden elde edilen neticeler bizim için muvaf.fakıyet ile ifade edilebilecek bir kıy - met ve mahiyette değildir. Zira zahir.de vilâyetin valisi olan zatın maddî nüfuzunu arttıran bu üç vasıf hakikat.te onu halk idaresinden ister istemez u.zaklaştıran ve mütemadiyen başkala.rımın eli ile yapılan işlerin mesuliyeti.ni kendi üzerine almak mecburiyeti ile manevî nüfuzunu kıran belibaşlı bir sebeptir.

Sonra İstanbulda halkı en ziyade alâ.kalandıran işler vilâyetten ziyade be.lediyeye aittir, vilâyetlerde valiler bele.diye işleri üzerinde bir kontrolör vazi.fesini haiz bulundukları halde İstan.bulda bu işler doğrudan doğruya vali tarafından idare edildiği için kontrol.süz görülen işlerin mucip olduğu mah.zurlar da kendi kendine meydana gelir.

İşte bu gibi mülâhazalardır ki, İs.tanbulun vilâyetinde ve belediye reisli.ğinde bir de.ğişiklik olurken bu iki ma.kamın birleşmesi, fazla olarak Parti Başkanlığının da aynı şahıs üzerinde toplanması meselesinin ciddiyetle tet.kikini faydalı görüyoruz. Ve istiyoruz ki, bu tetkiki işlerin daha başlangıcın.da bitaraf bir memleket adamı gibi biz.zat yeni valimiz Lütü Kırdar yapım.ve tetkiklerinden vardığı neticeyi hükü.mete bildirsın. Ona göre icap eden ted.birler alınsın.

Bugünkü Gazetemizde:

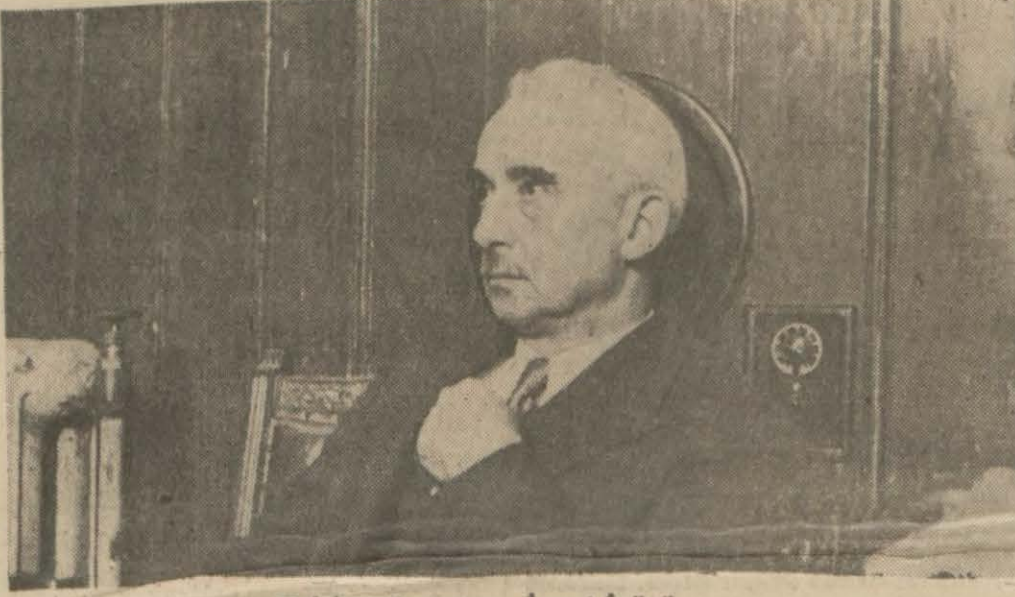
İKİNCİ SAYFADA — Fikir me.seleri; Sadri Ertem; Eski Bulgar Kralı Ferdinand'a ait hatıralar; An.latan Bulgar Başvekillerinden Ma.linof; Günün akisleri.

ÜÇÜNCÜDE — Pariste büyük bir tayyare meşheri açıldı.

ALTINCI — İlim hareketleri; Kış mevsimi için yeni modeller; Ço.cuk.

DOKUZUNCUDA — Yugoslav.ya mektupları.

Reisicumhur Kastamonu-ya hareket buyurdular Şef Ankarada tazahüratla uğurlandı, Kastamonu bayram yapıyor

Reisicumhurumuz İsmet İnönü

Ankara, 5 (A.A.) — Reisicumhur İs.met İnönü bu akşam saat 18 de hususi trenle Kastamonuya müteveccihen ha.reket buyurmuşlardır.

Reisicumhur istasyonda B .M. Mec-lisi Reisi Abdülhalik Renda, Başvekil Celâl Bayar, Vekiller, mebuslar, genel. Kurmay ikinci başkanı orgeneral Asım Gündüz, generaller, şehrimizde bulu.man umumi müfettişler ve vekâletler i.leri gelenleri, Ankara valisi ve beledi.ye reisi, Ankara garnizon ve merkez komutanları, Emniyet direktörü tara.fından uğurlanmıştır.

İnönü istasyonda toplanmış bulunan kalabalık bir halk kütlesi tarafından selâmlanmış ve şiddetle alkışlanmıştır.

Vali iş başında Dün Darülacezeyi gezdi, otobüsçülerin derdini dinledi

Vali Lütü Kırdar makamında.

Şehrimizin yeni Vali ve Belediye Re-isi Doktor Lütü Kırdar dün sabahtan itibaren yeni vazifesine başladı.

Lütü Kırdar sabah erkenden vilâyet-teki vazifesine gelmiş ve oradan saat 9,30 geçe Darülacezeyi ziyarete git-miştir. Ev direktörü bir hafta evvel tekaüde sevk edildiği için vazifesi başın-da bulunamamış, diğer memurlardan Darülaceze vaziyeti hakkında izahat al-mıştır. Vali bunu müteakip belediyeye dönmüş ve kendilerine sırasile belediye

(Sönu: Sa. 8, Sü. 5)

Almanyada tahsile gidecekler İmtihan neticeleri alındı, isimler tesbit edildi

Ankara, 5 (Telefonla) — Maarif Vekâleti hesabına Almanyada elek-trik, makine, inşaat mühendislikleri ve mimari tahsili etmek üzere gön-derilecek talebelerin imtihan neti-celeri belli olmuştur. Kazananların adlarını bildiriyorum:

Nihat Tezeren, Enis Başkaymaz, Fahrettin Ergüvenç, Emin Uzalan, Ziyaettin Süder, Reha Atak, Sami Bengisu, Sedat Ersoy, Reşit Yalvaç, Hamide Aküner, Osman Balaban Hakkı Öz, Lütfullah Ulutan, Hasan Koçak, Necibe Çakıroğlu, Askerî fabrikalar genel direktörlüğü hesa-bına kimya mühendisliği tahsil et-mek üzere Kâzım Feridun, İzzet Öz-kırım, Harita genel direktörlüğü he-sabına litorografi tahsiline Almanyaya gidecekler Hilmi Kubecî, Burha-nettin Tansu.

Kısaca

Maden Suyu Kıtlığı mı Var?

Şehir dahilinde tamamen ihtiyarı ola-rak bir "maden suyu," tedavisi çıktı. İhtiyacı olan olmıyan bu şifalı sudan mem-nuniyetle içiyor. Ayrıca "Kızılay," gibi yüksek bir hamiyet müessesesine yar-dım etmiş olduğu için müsterihdir; zira bu su madenini işleten ve tevzi eden muh-terem "Kızılay,"dır.

Lâkin koca şehirde "Maden suyu," hüvelleri köprüünün birer yanında olmak üzere iki taneden ibarettir. Lokantalarda yemek esnasında içecek olursanız, makûl bü-yüklükte şişeleri yoktur. Ya kocaman bir şişenin parasını verip yarısına kadar içe-ceksiniz; yahut hiç içemiyecaksınız.

Bize kalırsa Karahisar maden suyun-dan, İstanbul şehrinin yakın uzak her ye-rine mütesaviyen tevzi etmelidir. Yani her semtin lokantasında, aktarında, su-cusunda, bakkalında, Kızılayın hüvellerin-de satıldığı gibi şişesi beş kuruştan birer bardaklık maden suları satılmalıdır? Ortalıkta maden suyu kıtlığı yok ya.

Tunus, Korsika meselesi büyüyor Çemberlayn İngilterenin siyasetini izah etti

Fransa müstemleke ordusunu 100 bin kişiye çıkardı, gazeteler ateş püskürüyor

Roma, 5 (A.A.) — Tunustan Stefa-ni ajansına bildiriliyor:

Roma Tunusta İtalya aleyhinde vu-kuagelmış olan hâdiseler, zabıta tara.fından gayri kanunî olduğunu beyan ve fakat buna rağmen gazetelerin şid.(Sönu: Sa. 8, Sü. 1.)

Dolmabahçe sarayı kapisındaki hâdiseler

Memurin ve Muhakemat Encümeninde Evrak Tetkik Ediliyor

Atatürk ziyaret günlerinin ikin-cisinde gecelerin Dolmabahçe sara.yının kapisı önünde vukubulan ka.za hakkında müddeiumumilikçe ya-pılan tahkikat bitirilmiş, evrak me-murin ve muhakemat encümenine gönderilmişti.

Müddeiumumiliğin tesbit ettiği.ne göre ölümlerin hepsi de inkıtar teneffüsten vukubulmuştur.

6 yaralı ve 11 ölü vardır. Müddei-umumilik vakaya sebep olarak tram-vayların işletilmesi, kordonlar tesis olunmaması, Muayede salonundan çıkan halk ile saray kapisından girenlerin birbirine karışmasını ileri sür-müştür; ve bu işle vazifedar olanları da suçlu bulmuştur.

Adliye doktoru Enver Karan da ölü ve yaralıları muayene etmiştir. Doktor raporunu evvelki gün ver-miştir.

Memurin ve muhakemat encüme-ni evrakı tetkikten sonra lüzumu muhakeme kararı verirse, suçlular muhakemeye verilecek duruşmaları sonunda cezalandırılacaktır.

İngiliz Başvekil Çemberlayn

Belediye reisleri intihap edilen vilâyetler

Ankara, 5 (Telefonla) — Bilecik merkez belediye reisliğine Yahya Güvenin, Kars merkez belediye reisliğine Mehmet Boğatırın, Afyonkara hisar merkez belediye reisliğine Ha-şım Tiryakioğlunun, Elâzığ merkez belediye reisliğine Kemal Şedelin, İzmir merkez belediye reisliğine dok-tor Behçet Uzun, Kütahya merkez belediye reisliğine Ethem Yücelin, Antalya merkez belediye reisliğine Lütü Gürsuoğlunun, Manisa merkez belediye reisliğine Azmi Geçicioğlu-nun, Niğde merkez belediye reisli-ğine doktor Hüseyin Ükünü, Balı-kesir merkez belediye reisliğine Na-ci Kodanazın intihapları hakkında belediye meclislerince ittihaz olunan karar belediye kanunun maddesi mahsusuna tevfikân Vekiller Heye-tince tasvip olunmuştur.

Meseleler:

Namık Kemal'in ölümü

Yazan: Sadri Ertem

Namık Kemal'in ölümündenberi 50 sene geçti. Onu ölüm genç denebilecek bir çağda yakaladı.

Namık Kemal'in kıymeti, sanatı, hayatı hakkında bir şey söylemek istemem. Ölümünden elli sene sonra kendinden bahsettirmesini bilen bir adam hangi merhalede, hangi fikir ve kanaat peşinde olursa olsun dikkate layıktır. Ben onun genç denecek bir yaşta ölümünü hazırlayan sosyal sebepleri aramayı daha faydalı buluyorum.

Namık Kemal Tanzimat devrinin çerçevesinde 1860 tan sonraki senelerde liberalizmin insiyaki bir şekilde müdafaasını yaptı. Mücadelelerinde bir şair için her halde bir mazhariyet olan bal yapan bir arının faaliyetine benzer sevki tabii izleri göze çarpar. Osmanlı tarihinin bu devri ikisi de Türk milletinin faydalı olmaları için teşakülün ortasında idi. Bir tarafta saray ve onun eski kudretleşmesini özleyenler, beri tarafta imparatorluğa haciz koymak, ve bu haczi kendi elemanları vasıtasıyla emin bir şekilde sokmak isteyen yabancı sermayedarlar ve onların arkasındaki yabancı devletler vardı.

Saray ortaya bazan bizzat hükümdar kılığında, bazan sofra suretinde, bazan da ilim ve teknik düşmanlığı halinde çıkıyordu.

Mukabil taraf her zaman yeni eşyaları yeni pazarlara arzeden komisyoncu hüviyetini muhafaza ediyor. Her hamlede pazar yerini genişletiyor. Borç veriyor, mukabilinde imtiyaz alıyor; ve devlet hazinesini nüfuzu altına almak istiyordu.

Bunun için tutulacak en pratik yol, memleketin bütün ekonomik teşkilatını elde bulundurmak, bu işte komisyoncu vazifesi görenler vasıtasıyla devleti mürahabe etmek!

Tanzimat devrinin bütün ekonomik faaliyeti çok nizamlı bir şekilde tertip edilmişti.

Para işi, nakliye işi, ithalat ve ihracat işi pazarda yerleşme ve memleketi hükmetme esasına göre kurulmuştu.

Bankalar, deniz ve kara nakliye şirketleri, şehir tesisatı, memlekettan girilen mal, memlekete sokulan fabrika malulâtı şu ana prensibe dayanırdı:

Giren mal pahalı olacak; çıkan ucuz! Büyük istikrazlar devrinde memlekete bol, bol para girdiği ve iş sahalarına sarfedilmediği halde faiz miktarı bu bankalar tarafından yüzde yirmiden aşağı indirilmiyordu.

Gümrüklerden memleketin içine giden hatlar bir ton eşyayı memleketin orta kısmından gelen aynı cinsten bir ton eşyadan daha ucuz taşırlardı. Hudutlardan memleket içine nakliyat daha ucuz, memleket ortasından dünya piyasasına eşya nakli daha pahalı idi.

Devlet icabında yüzde elliye kadar faiz ödüyordu. Kapitülasyonlar, imtiyazlar da bu soygunun son fiillerini teşkil ediyordu.

Hasta adamın yatağı etrafında bö-

le bir hesap oyunu dönüyor; ve onun borçlarına tekabül edecek alacalı bir halk teşekkülünün meydana çıkması arzu ediliyordu.

O zaman Türkiye'ye sermaye yatırmış olan memleketler alacaklıları bu emellerine "bir meclisi mebusan", vasıtasıyla ereceklerini tahmin ediyorlar ve sarayın nüfuzunu hangi şekilde olursa olsun kırmayı faydalı buluyorlardı. Devletlerin siyasi rekabetleri bazan Tanzimat erkânını bile birbirleri aleyhine düşürüyor; anarşi müttelik sıfatıyla itibar kazanıyordu.

"Meşrutiyet", ideolojisi Osmanlı yurdunda millî bir burjuva tabakası doğmadan âdetâ yabancı fikir organları tarafından ihdas edilmiştir.

Tanzimat devrinin hazırladığı belediye, vilâyet kanunları ve umumiyetle demokrasiye benzeyen hareketler sadece yabancı sermayedarların mutavassıtı ile yapılanları, ve onların ithafât malıların bankalarından aldıkları krediler vasıtasıyla idare eden bir zümreyi memnun edebilirdi. Bu zümrenin milleti, millî kalkınma ile hiç bir irtibatı yoktu.

Bu bir oyundu, bu oyun 1789 da Fransada ihtilâl doğarken boğmak isteyen ve onu sadece kendi menfaatlerinin vasıtası haline koymak isteyenlerin tecrübe ettikleri bir esastı. Bu oyun başka bir şekilde Osmanlı yurdunda da tecrübe edilmek isteniyordu.

Hâdiseye millet bakımından göz geçirmeyip de sırf, nazari bir sahada kaldıkça iş Osmanlı münevverleri için tazip-ti. Bilhassa anarşiye hasret olan küçük burjuva münevverleri hâdiseyi sadece bir fikir meselesi olarak kabulde tereddüt etmediler.

İlk gazeteden itibaren neşriyat hayatımızda yabancı grupların tesirleri kendilerini Türk olmaları gazete sahipleri ile hissettirmişti.

Meselâ birinci (Meclisi mebusan) in açılması mevzuu bahsedilirken Teodor Kasap Efendi Mithat Paşadan da, Namık Kemalden de ileri gidiyor. Bir meclisi müessisan toplanmasını istiyor. Bu meclisi müessisan şampiyonunun maksadı ne idi?

Uzun zaman Pariste, Aleksandr Dümanın katipliğini yapan ve Pariste bir hayli işlere girip çıkmış olan ve âhır ömrünü Abdülhamidin sarayında mütercimlikle tamamlayan Teodor Efendi sa niyorum ki bu millete mal olmaları birtakım emeller peşinde idi. Bu liberalizm bir yabancı emperyalizmin hürriyet perdesi altında mücadelesi idi.

Namık Kemal kendini hiç bir zaman Teodor Kasap Efendinin safında görmedi. "Kanunuesasi", nin müessisler meclisi tarafından yapılmasına bile razı olmadı.

Müessisler meclisi yerine kendisinin de dahil olduğu bir heyet tarafından yapıldı ve Ahmet Mithat Efendinin "Üssü İnkılâp", adlı kitabında dediği gibi:

"Padişah milletin bir ferdi sıfatıyla

Eski Bulgar Kralı Ferdinand'a ait hatıralar : Şarkî Rumeli Bulgaristanına nasıl ilhak olunmuştu

Anlatan: Aleksandr Malinof [Eski Bulgar Başvekilllerinden]

Bulgaristanda üç defa başvekillik makamında bulunan Aleksandr Malinof geçen sene öldü. Ölmazden evvel Malinofun yazdığı hatıraları bir kitap halinde neşredildi. Eski Bulgar Çarı Ferdinand'a dair bu kitapta çok meraklı ve tarihi hatıralar var. Bilhassa şarkî Rumelinin Bulgaristan'a ilhakından önce yapılan diplomasi hazırlıkları, temaslara ve o zamanki Osmanlı idaresinin içyüzüne ait safhalar bizi de yakından alakadar etmekte olduğu için Malinofun kitabından bu devreye ait hatıraları naklediyoruz. Kral Ferdinand hakkında Malinof şöyle yazıyor:

Bir parça kanbur görünen fakat çok gösterişli bir insan olan Çar Ferdinand her yerde dikkati celbetmiştir. Pek çok olan münekkikleri Kral Ferdinandı mağrur ve çekingen bir adam olarak tarif ederler. Öyle olsa bile onun bütün zayıf tarafları, unutulmuş ve hâlâ konuşulan hafiflikleriyle birlikte devlet reisi olarak malik olduğu kıymetli tarafları da vardı.

Benim takdirime göre, Bulgar tahtında hükümdarlık edecek ve oturacak adam kuvvetli, ve icraatçı olmalı idi.

Kral Ferdinand işgal ettiği yerden,

Kanunuesasinin ilânını istedi. Devletin reisi sıfatıyla ilân etti.

Namık Kemal'in bu işte ileri gitmesi sebebi, sanıyorum ki insiyaki bir surette; ihdas edilmiş meşrutiyetin millete mal olmayışını idrakti.

Namık Kemal ne bu anlattığımız tezat manzarası ortasında bir yer aldı; ne Teodor Kasap Efendi cephesinde yer aldı; itidale ne Abdülhamit ne ona ne de Nihat Paşaya itimat etti. Abdülhamit tezatları seytani ve canı, yane bir zekâ ile tasfiye imkânını buldu.

Abdülhamit meşrutiyet davasının dayandığı temelleri biliyordu. Abdülhamidin saltanatı bidayetindeki meclis manzarası da meclisten medet uman yabancıları sukutu hayale uğrattı. Abdülhamit yabancı sermayedarlarla birtakım anlaşmıştı. Düyunumumiye idaresini tesis etti. Düyunumumiye idaresini kurmakla Avrupalı emperyalist sermayesi ile mütekerre yapmış oluyordu. Düyunumumiyenin kuruluşu yabancı alacaklılara itimat verecek bir şekilde idi. Bu anlaşmadan sonra Türkiye'de dikkate layık tahavvüller göze çarpar. Yabancı menbalardan gelen liberalizm temayülleri birdenbire susar, gazeteler yabancı ellerden saray mensubu olanlara intikal eyer; liberalizmin fikir tarafından hayranı olan ve ruhlarını ona bağlamış bulunan Türk münevverleri de gerçekten sükûte mahkûm olurlar.

Namık Kemal'in ölümü memlekette sükûtin bütün ruhları sardığı zamana tesadüf eder. Bence Namık Kemal'in ölümünü hazırlayan dekor Abdülhamidin memleketin fikir hayatını bütün menbaları ile tıkaması ve hürriyetin havasızlıktan boğulmasıdır.

Eski Bulgar Kralı Ferdinand

devlet gemisini dikkatle, vukufu idare etmek istiyordu. Fakat ne anayasa buna müsaitti, ne de yüzdüğü deniz sa kindi. Bu zor şartlar içinde manevralarla becerbildiği kadarını yapıyordu.

Otuz senelik hükümdarlığının niha yetinde, devlet gemisine yalnız istikamet verdi. Yolunu şaşırıp ve devleti mizi batırmasına ramak kaldı. Bu sebep ledir ki, geminin dümenini bırakıp geldiği yere dönme mecbur edildi. Alelade bir vatandaş olarak bile bulmasına müsaade edilmeyen bu yerlerin bir vakitki hâkimi, Bulgaristanı terketti.

Ne yapmalı, ki tali ekseriyetle amansızdır. Bilhassa intihap ettiklerine karşın. Kral Ferdinandı tahta tali çıkardı, ve yine o indirdi.

Kral Ferdinand, sevdikleri hakkında bile, iyi bir lâf söylemek için zor karar verirdi. Sevmediklerine karşı kullandığı lisan çok çirkin idi. İnsanları sevmiyen Ferdinandda tabiatı karşı büyük bir meclûbiyet vardı. Görüştüğü adamlardan şüphelenirdi.

Tatlı tatlı konuştugu adamın arkasından şüphelerle dolu sözler söylerdi.

Kral Boris Nasıl Terbiye Gördü

Şüphe, Kral Ferdinandın karakteristik vasıflarından biridir. Veliâht Borisin terbiyesi bahsinde Kral Ferdinand la maarif nazırı arasında şöyle bir hâdis olmuştu.

Benim ilk teşkil ettiğim kabinede maarif nazırı olan - eski başvekillerden - Nikola Muşanof şimdi Kral olan o zamanki veliâht Borise daha şümüllü, daha geniş terbiye verilmesinden bana bahsetti. Aramızdaki konuşmada veliâht Borise garbi Avrupa üniversitelerinden birinde ders okutmak yahut, ders verecek profesörleri Sofyaya davet etmek meselesi bahis mevzuu oldu ki, Avrupalı profesör getirtmek zor bir işti.

Bu meseleyi Kral Ferdinand'a açtım. Her vakitki gibi dikkatle dinledi. Oğlunun terbiye ve tahsiline hükümetin vermek istediği ehemmiyetten çok mahzuz göründü; ve yine her vakitki memnun olduğu zamanlar gibi elimi sıktı; teşekküllerinin kabine azaları, bilhassa maarif nazırına iblağını rica etti.

Aradan çok geçmemişti. Yalnız iki, üç gün. Saraydan çağırıldım. Henüz oturmştuk, ki Kral, hiçbir mü-kaddemeye lüzum görmeden sözünü veliâhtin terbiyesine intikal ettirecek her babanın kendi oğlunun terbiyesi ile meşgul olmak hak ve mecburiyeti olduğunu nerede ve nasıl terbiye ettireceğini, hükümetin değil, onun bileceğini, bir vazife olduğunu söyledi.

Bizim düşüncemizin onun üzerinde şüpheler uyandırdığı aşıkardı. İşte onun bu mânasız şüpheleri yüzündendir, ki birçok iyi temenni ve projelerimiz suya düşmüştür.

İstanbul Almak İstiyen Kral

Kral Ferdinandın düsturu: Aut Caesar aut Nihil yani "ya hep

Günün Akisleri

Değişen âmirlerimiz Ve Cumhuriyet tayinleri

Vazifelerini Lûtfi Kırdara devrederek eski vali ve belediye reisi Muhittin Üstündağ, dün gazetecilere verdiği beyanatında:

"Ben, nöbet değiştiren bir askerim diyordum. Vazifemi başka bir nöbetçiye terkederek istirahat çekiliyorum."

Hükümet ve millet vazifelerinde yer almış kimseler için, ayrılmak veya değişmek icap ettiği vakit, her şeye rağmen bir hüznü duymamak imkânsızdır. Çünkü alışılmış bir muhit içinde yetiştirilen evlâtlar gibi, vazife de vazifedara öylece ısınır.

Fakat memleketin çalışma sahaları o kadar çok ve vazife mefhumu o derece uçsuz bucaksızdır ki, bu hudutsuz çalışma zemini içinde bir küçük yerden ayrılmamın gayri ihtiyari olarak verdiği hüznü, üzerinde durulmaya bile değmez. İşte onun içindir ki, derhal hatıra "nöbet değiştiren asker", levhası canlanıyor, o levhada mündemiğ teselli ve gururun ardından hangi yer işaret edilmişse, o istikamete doğru seve seve yol alıyoruz.

* * *

Bunu böyle düşünmek lâzım. Nitekim İstanbul Emniyet direktörlüğünden Çorum valiliğine terfi edilmiş olan Salih Kılıç, memleketin hiçbir bucağına ötekenden ayrılmadığını, hattâ hareketi seven bir asker sıfatıyla: "Oraları benim pek tanıdığım ve aynı derecede sevdiğim yerlerindir", diyerek bir an evvel yeni vazifesi başına geçmek istediğini gösteriyordu.

* * *

Cumhuriyet devrinin âmir ve memur değişikliklerinde bir hususiyet mevcuttur ki, eskiden bu yoktu. Biz nisbeten genç olmağımıza rağmen çok iyi hatırlıyoruz memlekette umran, milletin refahı ikinci derecede kaldığı veya tutulduğu devirlerde, bir âminin bir yerden ötekine gidişi, bilhassa yurdun daha içerlerine doğru yol alış bir can sıkıntısı, kuruntu doğururdu.

Zira nakledilen âminin, böylece şahsi rahatı bozulurdu. Kısmen konfor içinde ve mütelevvi sosyal hareketlerle geçen hayatını, ikinci derecede görülen bir memleket bucağında "heba", ya razı olamazdı. Gaye yoktu. Fakat şimdi öylemi ya? Memleketin her tarafını en güzel yerlerimize benzetmek azminde değil miyiz? Tayin ediliğimiz veya edileceğimiz yerleri şahıslarımızda görülen idari kabiliyet ve umran temayülleriyle tamamiyle uygun bir hale getirerek her tarafı bir Ankara ve İstanbul yapacak değil miyiz? Şu takdirde âmirlik ve memurluk hayatımızın her cilvesinde bizim için bir ikbal mukadderdir, demektir.

* * *

Bırakın ki, İstanbul bile daha nice terakkilere mazhar olması bekleniyor ki, Lûtfi Kırdar gibi necip bir inkılâp evlâdı, Manisayı ilâ etmek zevkinden edilerek buraya kadar getirildi. Keza Ankaranın polis müdürü Sadri Aka da buraya geliyor. Fakat yukarıda da dediğimiz gibi bunlar, büyük ve hayırlı bir emelin tahakkuk planı içinde seylerdir.

Herkes, birbirini tadil veya itmar ederek, lâkin her halde bir Bütün'ü noksatsız vücade getirmeğe çalışıyor.

HİKMET MÜNİR

Büyük Halkevî sanat ve temsil kolu bugünkü çalışmalarına ilâve olarak bir de bando kolu teşkil etmiştir. Eski müzikçilerden Bay Yaşarın idare ettiği bando kolunun güzel ve iyi bir varlık olarak terakki etmesini dileriz.

Günlerin peşinden:

Bir siyasî dostluk pazarlığı

Fransa Almanya ile anlaşmak için Çekoslovakya'yı feda etti. Bundan sonra İtalya ile anlaşmak için Berlin elçisi Fransova Ponse'yi Roma'ya gönderdi ve öyle zannediliyordu ki 7 ikincikanun 935 tarihli Laval - Mussolini anlaşması yenilenecek olursa her şey olup bitecekti. İtalya ile Fransa arasında Akdenizde yeni bir anlaşma yapılacaktı.

Halbuki yeni Fransız elçisi Romaya varınca burada dostluk havasının tamamen değişmiş olduğunu gördü: Fransız hariciyesinin Laval - Mussolini anlaşmasını hâlâ meriyette saymasına rağmen İtalyan hariciyesi bu vesikanın Habeşistan harbi esnasında sanksiyon tedbirleri ve sonra İspanyol dahili harbi esnasında siyasî ve askerî müdahaleler ile bizzat Fransızlar tarafından bozulduğu iddiasındadır.

Daha doğrusu Mussolini 1935 senesinde Fransaya muayyen fedakârlıklara mukabil verdiği İtalyan dostluğunun kıymetini yükseltmiştir:

— İki yıl evvelki fiyat ile bu dostluğu satamam! Demektedir. Eski fedakârlıklara Korsika, Tunus, Cibuti gibi yenilerinin ilâvesini istemektedir.

Fransızlar Mussolini'nin bu tarzı hareketine şüphesiz "siyasette ihtikâr," diyeceklerdir. Fakat İtalyanlar da belki Fransız frangını sebep göstereceklerdir.

Bu takdirde Fransız frangı düştükçe beynelmîl siyaset âleminde Fransız dostluğunun da kıymetini o nisbette kaybettiğine hükmedilecektir.

Hasan Kumçayı

Yugoslavyada seçim

Başvekil Bir Nutukla Partinin Programını İzah Etti

Belgrad, 5 (Hususi) — Bütün Yugoslavya ayın 11 inci pazar günü yapılacak olan seçimlere hazırlanmaktadır.

Başvekil Dr. Milan Stoyadinoviç geçen pazar günü söylediği nutukta hükümet partisini programını izah etmiştir.

Hükümet partisine mukabil eski partilerin bir araya gelmesinden teşekkül eden muhalefet "Antant bloku," ismini taşımaktadır. Bu parti mensupları 935 mayısındaki seçimlerden sonra, Yugoslavyanın bir federasyon esası üzerine kurulması lâzım geldiğini söyleyerek faaliyetlerine devam etmişlerdir. Fakat, ayrı ayrı prensipler güttükleri için, faaliyetleri neticesiz kalmış ve birer birer atıl bir hale düşmüşlerdir.

Doktor Stoyadinoviçin temsil ettiği, parti ise, Başvekilin son nutkunda işaret ettiği gibi, millî birlik, iktisadî kalkınma ve bütün komşularla, büyük devletlerle iyi münasebat temini gibi bir siyaset tutarak günden güne müsmir eserler vermiştir.

Stoyadinoviç hükümetinin idaresi altında memleket dahilinde ve haricte sulh bulunmuş ve bu sayede refaha kavuşmuştur. Bilhassa vergilerin azalması, ziraat mahsulâtın değerlendirilmesi, hareketlerle köylünün refahına çalışılmıştır ki, nüfusunun yüzde 85 ini köylü. nün teşkil ettiği, bir memlekette bu, hükümetin mevkiini kuvvetlendirecek bir şeydir.

Maarif Şûrası

Yazan : Hakkı Süha Gezgin

Gazetelerde sevinçle karşılanmaya değer bir haber var: Ankarada Maarif Şûrası toplanacak, diyorlar.

Şûra, yurdun her bucağındaki ihtiyacı sezmiş maarifçileri toplayan bir meclistir. Orada bir idareci ve öğretmen kalabalığı birleşecek, memleket çocuğunun seciyesi, yaradılış bakımından, muhit bakımından incelenecek. Vekâletçe, yapılmış nizamnameler gözden geçirilecek. Belirli yeni ihtiyaçların ne suretle karşılanacağı düşünülecek. Ve nihayet okutmada, terbiyede tam bir birliğin hangi çarelere başvurularak elde edilebileceği karar altına alınacak. Çocuk ve terbiye işi, Türkiye'de ilk defa olarak, bu kadar geniş bir kadro içinde, müşahade altına alınıyor.

Şimdiye kadar böyle bir hamle yapılmamıştır. Meşrutiyet inkılabından sonra idadileri sultani ve lise yapan hareket, gelişigüzel bir program tercümesinden başka bir şey değildi.

Fransız liselerinde okunan derslerin müfredatı gözden geçirilmiş, mezvularına bakılmış ve hiç elenmeden, mahallî ihtiyaçlar, yerli istidatlar, muhit şartları, ilk mekteplerin verim dereceleri asla hatırlanmadan yabancı bir sistem benimsenmişti.

Bu yabancılıkta yıllarca bocaladıktan sonra "nümune mektepleri," nin kurulması neticesine varıldı. O mekteplerin de bugün yerinde yeller esiyor.

Liseler, kâh on iki, kâh on bir sene oldu. Programlar bazan şişip kabardı; bazan dolgun yekûnlu tarhlarla sıskalaştı.

"İlk., lerle "orta., ların, "orta., larla "lise., lerin ve "lise., lerle Üniversitenin araları gittikçe açıldı.

Bugün "Maarif Şûrası," nın toplanmasında bütün bu sarsıntılı geçmişin payı vardır.

Memlekette bir okutma yolu, bir terbiye yolu gerektir. Bu sistemler, ne Fransadan, ne Almanyadan, ne İngiltereden, Amerikadan ve Rusyadan alınabilir.

Bunlar millî meselelerdir ve ancak kendi bünyemizden, kendi cemiye-timizin istidat ve ihtiyaçlarından çıkarılabilir. Bu istidat ve ihtiyaçların kavranması için de böyle bir Şûranın kurulması gerekti. Tedbir yerindedir.

Birkaç gün evvel Pariste büyük sarayda bir çok ecnebi devlet. lerin de iştirakile hazırlanmış olan muazzam 16 ıncı beynelmîl tayyarecilik sergisi Fransız Reiscumhuru M. Alber Löbrön tarafından ve bir çok fen adamlarile davetlilerin huzurunda me-rasimle açıldı.

Sergiye, Fransadan maada, Almanya, İngiltere, Belçika, Holanda, Polonya, Çekoslovakya ve Amerika devletleri iştirak etmiş, böylece yedi devlet en son model harp tayyarelerini, ö-lüm makinelerini teşhir fırsatı bulabilmişlerdir.

Her ne kadar devletlerin bütün makinelerini teşhir etmediklerine kendi köşelerinde daha muazzam ölüm makine leri bulunduğu inansak da bu inanış bütün devletlerin, medeniyetin büyük bir hızla harp hazırlığı yolunda çalış-makta olduğuna bizi inandırmaktan başka bir işe yaramaz.

Ne yazık ki, Paris beynelmîl tayyarecilik sergisinde askeri tayyarecilik ne kadar muazzam bir manzara göstermekte ise de sivil tayyarecilik o derece yokluk içinde bir köşeye atılmış vaziyette kalmıştır. Yalnız Çekoslovak ların sergiye yollanmış oldukları dört motörlü muazzam ve mükellef bir se-yahat tayyaresi insanın ruhuna ferahlık vermekte ve medeniyetin nâdir o-larak sulh içinde yaşayacak insanların refahını da düşündüğünü anlatmakta idi.

Çekoslovak tayyaresinden maada Amerikanlar tarafından hazırlanmış yine dört motörlü bir ders tayyaresi de sergiye ayrı bir hususiyet veriyordu. Esas itibarile sergi bir tayyare ser-gisi olmaktan ziyade muhtelif motörlerin meşheridir. Sergide daha he-nüz tecrübesi dahi yapılmamış bir çok kara tayyareleri, bir kaç deniz tayyaresi ve bazı makineler teşhir olun-muştur.

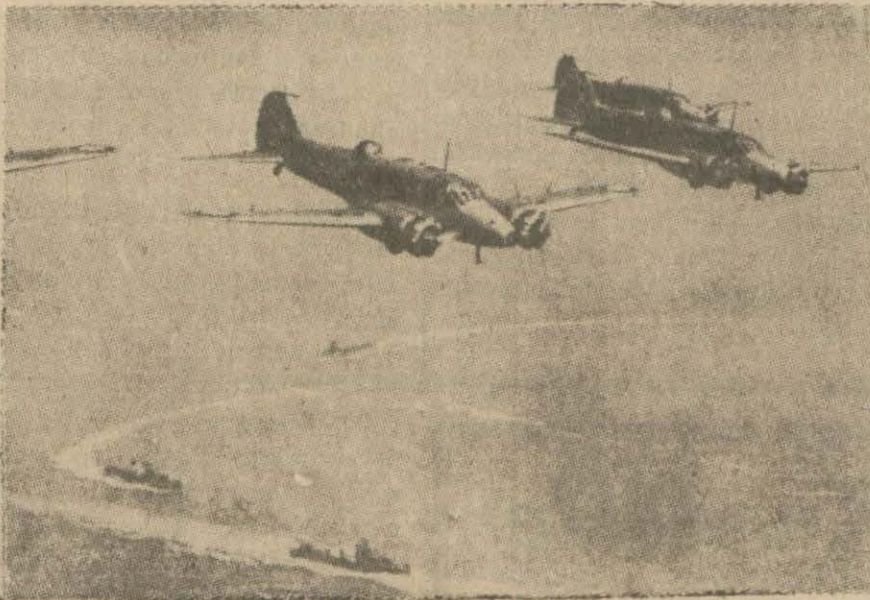
Sergiye açan M. Löbrön, evvelâ sergiye iştirak etmiş olan ecnebi devlet. ler tayyarelerini gözden geçirmeğe başlamış, ilk olarak da Polonyalılar tarafından yollanmış olan modellerin ince-liğine ve hatlarındaki modernizme hayran olduklarını, bu tayyarelerin serginin hakikaten en şayanı dikkat köşesini teşkil ettiklerini söylemişler-dir. İkinci olarak Alman tayyarelerini tetkike başlamış. Sergide bizzat modellerin başında bulunan Alman tayyare sanayii umumî kâtibi M. Sezar, Reiscumhura modeller hakkında izahat vermiştir.

Almanların Dornie — Do 17 makalı çift motörlü bombardıman tayyaresi ziyaretçilerin takdirini kazanmıştır. Bundan sonra gözden geçirilen İngiliz tayyarelerinden bilhassa yeni bir model olan Hurikan marka avcı tayyaresi çok beğenilmiş, Holandalıların çift motörlü Fokker modeli nazarı dikkati celbetmiştir. Bunlardan sonra Çekoslovak yahıların yollanmış oldukları dört motörlü fevkalâde nefis ve bilhassa sivil tayyarecilğe ait bir model herkesin takdirini toplamıştır. Amerikalıların Laus Vugt ve Kurtis modelleri de pek beğenilmiştir. Belçika tayyareleri de herkesin hoşuna gitmiştir. Serginin Fransada açılmış olması münasebetile Fransızlar sergiye daha büyük mik-

Pariste büyük bir tayyare meşheri açıldı

Askerî tayyarelerin süratle inkişafına mukabil sivil tayyarecilik pek geride..

Paris Tayyare sergisinde teşhir edilen deniz ve kara tayyarelerinden iki ti

yasta iştirak etmişlerdir. Müteaddit motörlü Marsel Bloş ve Potez markaları, Devuatın avcı tayyaresi ve Moran 46 model Fransız tayyare fabrikalarının son zamanlarda en ziyade yaptıkları modellerdir.

Çift motörlü Haurio 510 marka keşif tayyaresi, çok ekonomik olması, yere inme tesisatının mükemmeliyeti ile her kesin takdirlerini kazanmıştır.

Anuo ve Brege modelleri de fevkalâde güzeldir.

Fransız matbuatı sergide kendi memleketlerinin lâıykı ve hile temsil olunamadığından bilhassa memleket müdafaasında çok mühim rol oynamış olan Kodron 714 ve Devuatın modelleri, nin lâıykile halka teşhir olunamadığından teessüfle bahsetmektedirler.

Maamafih Fransız Markaları, bilhassa iştiraktaki çoklukları itibarile gözden kaçacak şekilde değildi. Sergiyi tetkikten geçirdikten sonra umumiyet itibarile ilk olarak şu kanaate varılabilir: Bütün devletler cehennemî bir süratle silâhlanıyorlar ve tayyare sanayii bunların en başında geliyor.

İkinci olarak da bütün devletlerin yalnız harp tayyarelerine çok ehemmiyet verdikleri ve sivil tayyarecilik için çok yavaş adımlarla yürüdükleri, hatâ yerinde saydıkları kanaatine varılıyor.

Sonra deniz tayyarecilikinin lâıykı ve hile ehemmiyeti telâkki edilmediği görülüyor.

Sergiye iştirak eden devletlerin yolladıkları modeller sayesinde ufak bir mukayese de yapmak mümkündür. Ancak daima hatırdan tutmak lâzımdır ki, sergide teşhir olunan modeller belki esas sanayinin çok küçük bir kısmını ifade edebilir. Maamafih sergide görülen tayyarelere göre hâsıl olan netice şudur:

1 — Polonya tayyare sanayii sergide büyük bir şöret temin etmiştir.

2 — Polonya tayyare sanayii yarattığı modellerin inceliği ve motör kabiliyeti noktasından diğer modellere tamamen faiktir.

3 — Umumiyeti itibarile deniz tayyarecilikinde bütün devletler geri kalmışlar, büyük bir varlık gösterememişlerdir.

4 — Sergiye iştirak etmiş olan, Fransa, Almanya, İngiltere, Amerika, Belçika, Holanda, Polonya ve Çekoslovakya devletlerinin hepsi tayyare sanayinde cehennemî bir süratle terakki etmişlerdir.

Evet, tayyarecilik medeniyet âleminde bilhassa harp sanayinde en mühim noktayı teşkil etmektedir.

Gerek memleket müdafaası, gerek mutasavver taarruzlarda hiç şüphesiz tayyareler medenî harbin en esaslı silâhını teşkil edecektir.

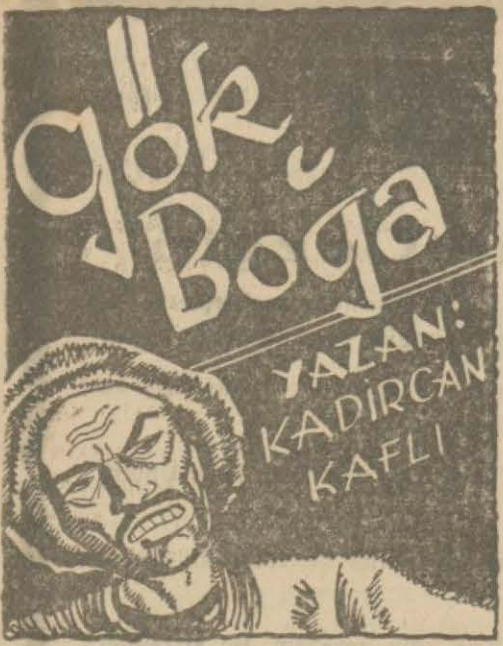
Bugün tayyareler Umumi Harp senelerinde denizaltı gemilerine atıkları torpillerin vazifesini de görmekte ve gerek ateş hattında, gerekse cephe gerisinde veya ilerisinde daima mües-sir olabilmektedir.

Avrupa devletleri tayyareye lâzım olan ehemmiyeti vermişler ve büyük bir süratle bu cepheden de silâhlanmışlardır.

Maamafih tayyarenin doğuracağı feci neticeleri takdir eden Avrupalı devlet adamları son Münih toplantısında bu noktaya temas ederek hava silâhlanmasının tahdit edilmesini muvafık görmüşlerdir.

Şayanı teşekküdüdür ki her an ölüm hazırlayan tayyare, Münih anlaşmasına devlet adamlarını büyük bir süratle yetiştirmesi bakımından medenî hayata çok büyük bir hizmet görmüş ve Avrupa payı muhtemel bir harp tehlikesinden kurtarmıştır.

Temennî edelim ki, tayyare yalnızca böyle sulh anlaşmalarına vesile olsun.

- 29 -

Namazdan sonra halife Ömer oradaki halka Irak kumandanı Hârise oğlu Müsennanın mektubunu okudu. Bunda İslamların bozulduklarını, savaş alanında iki bin ölü bıraktıklarını, şimdi ise İran hükümdarının yüz bin kişilik bir ordu topladığını, başvezir Rüstem kumandasında İslamlar üzerine göndermekte olduğunu bildiriyor; yardım istiyordu.

Aralıksız zafer haberlerine alışmış olan Medineliler durakladılar.

Halife Ömer tekrar söze başladı:

— Müsennanın yardımına gitmek gerektir. Her yandan yeni asker toplanmalıdır. Bunun için bütün kabilelere mektuplar yazacağım. Müsennaya da biz varıncaya kadar biraz geri çekilmesini bildireceğim.

Hazır bulunanlar arasından, bir uğultu gibi, tasdik sesleri yükseldi.

Tarihten bir yaprak :

Terakkî hamleleri ve insan

Yazan: Niyazi Ahmet

Dünyâ gazetelerinde Amerikada muazzam bir kanall açılacağını yazıyorlardı. Bir gün insanlar için ancak hayal olan işler, fevkin tekâmülü ile kolayca yapılıyor.

Ben, asrın terakkilerini gördükçe hep insan zekâsını düşünürüm. Bir vakitler her işten hemen hemen her ilimden anlıyan insanlar vardı. Bu gün her ilim şubesi bir çok kısımlara ayrılıyor. Yirmi birinci, yirmi ikinci asırda geçmiş asırların inkişaf tarihi ne olacak ve insanlar bu tarihi nasıl hazmedebilecekler.

Yirmi sene evvel, 1919 yılında çıkan bir gazetede tayyare için yazılmış satırlar görmüştüm. İşte o vakit tayyare için yazılanlar:

"Tayyare postaları her tarafta mun tazaman işlemeğe başladı. Avrupada tayyareler yalnız mektup naklettiği hal

Hemen o gün mektuplar yazıldı. Harbe gidenlerin çok güzel yerlerde yaşadıklarını, esir ve mal aldıklarını duyanlar silâhlarını kaparak atlarına atlıyorlar, çöllerin her tarafından Medineye doğru koşuyorlardı. Müsennadan yeni haberler geldi: "Rüstem bütün Irakta ne kadar Arap varsa kılıçtan geçirilmesini emretmiş. İran köyleriyle şehirlerine giden ve yaklaşan İslamlar hemen öldürüyor!.."

Medinenin evlerinden başka civarda kurulan çadırlar da askerle dolmuştu. Bunların sayısı otuz bin kadar olmuştur.

Halife Ömer İslâmın büyükleri olan Ali, Osman, Abbas gibilerini topladı:

— Ben de ordunun başında gideceğim. Ne dersiniz?

Bu sözleri işitenler birbirlerine baktılar.

Abbas cevap verdi:

— Ya Emirilmü'minin, sen nasıl dilerse böyle yaparsın! Sana uymak boreumuzdur. Fakat bana kalırsa git memelisin! Askerin başına bir kumandan koymalısın; kendin burada kalmalı, onlara destek olmalısın!

Diğerleri de:

— Doğru söylüyor; haklıdır.

de Amerikada mektuptan maada posta paketi, eşya ve insan nakleylemektedir. Yalnız yolcu tayyareleri henüz işlemeğe başlamadığından posta tayyarelerine bindirilmekte ve kendilerinden nüfus başına değil, sıkletlerine göre ücret alınmaktadır. Bu ücretin mukabili pullar yolcunun serpuşuna yapıştırılarak iptal edilmektedir..

Yirmi sene evvel yolcu tayyareleri henüz başlamış iken bu gün havada muazzam devler sefer yapıyor. Halbuki yirmi senenin tarih için ne ehemmiyeti var. Terakkî hamleleri son senelerde ki inkişaf seyrini muhafaza ederse, insanlar ya yaptıkları ile hiç meşgul olmayacaklar, yahut her insanın hayatında bilmesi lâzım gelecek malumat zihne yük olmyacak bir şekilde taksim edilecektir.

Dediler.

O zaman Ömer sordu:

— O halde kim kumandan olsun?

Herkes birkaç dakika sustu. İçlerinden biri:

— Saad İbnî Ebi Vakkas olsun!

Dedi.

Bunu herkes uygun buldu.

— İyidir. O gitsin!

Halife Ömer kabul etti.

Ertesi gün atlı ve yaya otuz bin asker, bir düğüne gider gibi, Irak yolunda, bir toz bulutu içinde kayboldu. Ömerle arkadaşları o zamana kadar Medineden çıkan bu en büyük ordunun arkasında avuçlarını göğeye açmışlar, zafer için dua ediyorlardı. Günlerdenberi asker kalabalığının öğütleriyle dolan Medine sokakları boşalmıştı.

Güneş sanki alev döküyordu. Suriye kapısının karşısında yükselen çıplak ve dik kayalıklar bu alevleri kırık camlardan bir dağ gibi aksettiriyor; toprak damları pışırıyordu.

Saad zaten yaral olan Müsennayı yarı ölü buldu. Üç gün sonra da büsbütün kaybettiler. Fakat başka bir şey kazandı: Ölen kumandanın güzel karısını nikâhla aldı.

İran ordusu artık toplanmıştı. Yalnız filler ve Rüstem henüz gelmemişti. Yezdicert Rüsteme o zamana kadar İran büyüklerinden hiçbirine verilmeyen bir kaftan giydirecek, başına büyük bir sorguç taktıracaktı. Bunların ikisi de zümrütler, inciler ve elmaslarla süslüydü. Ayrıca askerin harp arzusunu yükseltmek için, zaferden sonra dağıtılmak üzere bin deve yükü altın ve gümüş vermişti. Bunların İran askerinden çok Arapların iştahını arttıracakı düşünülüyordu.

Saad düşman ordusunun yüz binden çok olduğunu öğrendi. Hemen Halife Ömere yazdı.

Ömer ona kısa bir cevap verdi:

— Korkma! Arkandan başka asker de yollarım.

Saad elbet korkmuyordu. Fakat işin güzellikle bitmesini de pek istiyordu. Bunun için Peygamberle birlikte birçok harplerde bulunmuş olan Numan'ın yanına on üç kişi daha katı. Elçi olarak İran Hükümdarına gönderdi.

Üçüncü Yezdicert bütün heyet ve zenginliğini gösterecek şekilde hazırlandı. Arap elçilerini büyük salonda altın tahtında oturduğu halde kabul etti:

— Saad bize elçi olarak ordusunun

ardına takılan birkaç serseriye yollamış olacak!

Onları baştan ayağa kadar dudak bükerek süzerken böyle düşünmüş müştü.

Düşüncesini açığa vurmaktan kendini alamadı:

— Kumandanınız bu iş için buraya lâıyk, asil ve kibar bir adam yollamadı mı?

— Güzel bir elbise bir soysuzun kadriyi yükseltmez. Asıl bir insan kendini tanıtmak için süslenmeye lüzum görmeyiz. Altın, neyin içinde bulursa bulunsun, altındır.

Yezdicert biraz sarardı.

Rüstem onları daha çok konuşturmak istemiyordu. Tercümana:

— Şunlara ne istediklerini sor! Söylesinler de yıkılıp gitsinler!

Dedi.

Yezdicert kendisini toparladı:

— Evet! Çabuk ol!

Numan Rüsteme dönerek başını kaldırdı:

— Yıkılacakla kalacak olanı ancak Allah ayırır.

Sonra Yezdicerte baktı:

— Biz sapıtmış insanlardık. Allah bize içimizden ve bütün şehirlerin en büyüğünden bir Peygamber gönderdi. Bizi kâfirliğin karanlığından İslâmın ışığına çıkardı. O şimdi dünyadan gitmiştir. Giderken de bize dedi ki: Kim ki bizim dinimizden çıkar veya dinimize girmez, onunla savaş yapınız! Ya İslâm dinine girerler, yahut cizye (1) verirler. Biz onun vasiyetini tutuyoruz. Size geldik; eğer bizim dinimize girerseniz gideriz. Girmezseniz cizye verirsiniz. Vermeyecek olursanız harbe hazır olun!

Başlarında kıldan kefiyeleri, sırtlarında ve bacaklarında kaba bezden gömlekleriyle şalvarları, deve tüyünden abalariyle, bu şatafatlı İran sarayına sadaka istemek için giren birkaç zavallıyı andırıyordu. Yalnız dik ve mağrur duruşları, tok sesleri, parıltılı kara gözleriyle öyle bir süzüşleri vardı ki, dikkatli olanlara, biraz evvelki görüşün yanlışlığını haykırıyordu.

Tercüman bu sözleri İran diline

çevirdiği zaman Yezdicert gülümsedi. Sonra yüzü gerilerek birkaç göğü azarlar gibi cevap verdi:

— Ben bu dünyada ne kadar şit millet varsa hepsini gördüm. lerinde sizin kadar aptalını görmüdim. Yediğiniz hurma, giydiğiniz ve yünüdür. Sizin ne gücünüz var bizim üstümüze geleceğiniz? Yürüyüşüne yerinize varın! Buyurayım ki lediğiniz gibi yiyecek, içecek ve giyecek versinler. Üstünüze de yine s den bir baş dikeyim.

Bu sefer elçiler arasından, seyr kır sakallı çatık kaşlı, uzunca boy birisi Numan'a baktı. Bir saniye bakışıyla:

— Ben söyleyeyim mi?

Diye sordu.

Numan başını eğerek izin verirken Yezdicerte döndü; gür bir sesle ki haykırdı:

— Doğru söylüyorsunuz! Fakat biz bir aç ve çıplaktık. Fakat Allah bize bir peygamber verdi, varlığını çıkardı. Şimdi Emirilmü'min b sanada gönderdi. Uzun laftan hoşla mayız: din mi, cizye mi yoksa hal mi istersin?

Yezdicert kızdı. Yumruğunu altın tahtının kenarına vurarak döğ rüldü. Eliyle kapıyı gösterdi ve bağırdı:

— Siz benden hiç bir şey bulamazsınız. Ancak köleler ve hamallar bi toprak taşırsınız!

Rüsteme emretti:

— On dört çuvala toprak doldurun. Bunların sırtlarına vurup gönderin!

Biraz sonra on dört çuval toprak taşıyan on dört Arap elçi şehrin sokaklarında, halkın yuhaları ve tükürükleri arasında uzaklaşıyordu.

Numan arkadaşlarına cesaret veriyordu:

— Seve seve götürelim. Toprak ülkelerin anahtarlarıdır. Bunu götürürümüz, yarın bütün İran ülkesine sahib olacağımızı anlatır!

Yezdicertle yakınları başka türlü düşünüyorlardı:

— Eğer İran toprağını almak olarsa kismetse işte alıp götürüyorlar. Artık buraya gelemeyiz!

Gökboğa bütün bunları dikkatli gözden geçiriyor, İslâmın vakar ve cesaretleri karşısında İranın kof gururunu, zengin kılık içindeki ruh çök lüğünü daha iyi anlıyordu.

(Devamı var)

Karamazof Kardeşler

Yazan: Dostoyevski

Çeviren: Hakkı Süha Gezgün — 29 —

Ne ise işte geldik. Hadi çabuk mutfağa git. Ama dur, hele... Acaba ne oluyor?.. Geç mi kaldık yoksa?.. Ziyafet bu kadar çabuk bitmiş olamaz.. Meğer Karamazoflar işi azıtmış olsunlar.. işte baban ve Miyosov başpapazın daire sinden çıkıyorlar. İşte "İzidor", baba, merdivenlere koşarak arkalarından bağırıyor. Babana bak babana... Nasıl kollarını sallayarak küfür ediyor... Neler oldu acaba?.. Papası mı dövdüler?.. Işın içinde mutlaka bir rezalet var..

Rakitin, iyi tahmin etmişti. Filhaki-ka orada kızılca kıyamet kopmuştu.

— 8 —

BİR REZALET

İvanla Miyosov, başpapazın daire- sine gelince, zarif bir salon adamı olan Aleksandr, kapıdaki hiddetten ötürü utandı. Soğukkanlılıkla düşününce, Fiyodor Pavloviçe uymakla iyi etmediğini anlıyordu. Kendi kendine: "Papaların suçu ne?.. Onlara karşı nazik ve sevimli davranmak gerek! Böylelikle

Fiyodor maskarasıyla benim aramdaki farkı da göstermiş olacağım..", diyordu.

Hemen oracıkta başka bir şey de düşündü. Manastırda kendi arasında dava mevzuu olan orman işi ve balıkavı hakkında vazgeçecek, oranın gelirini kiliseye bırakacaktı.

Başpapazın dairesine girdikleri vakit, bu kararı katiletti. Gerçi yemek salonu, pek parlak değildi ve başrahabin evi, ancak iki odalı bir yerdi. Ama yine Stareçin höceresinden daha güzeldi. Oda döşemeleri parıldamıyordu. Eşya, sahtiyan kaplı akajandı. Fakat bu sönüklüğün yanıbaşında zengin bir temizlik göze çarpıyordu. Pencere kırıklarında güzel ve pahalı çiçekler vardı. Bütün emek ve dikkat sofraya harcanmıştı.

Tabaklar, örtüler parpar yanıyordu. Masaya gayet iyi pişmiş üç türlü ekmek, manastır bodrumlarından iki şişe nefis şarap, büyük bir sürahi "Kavs", konmuştu. Votka yoktu. Listede beş türlü yemek vardı.

Son derece mütecessis olan Rakitin, dayanamıyarak, başrahabin mutfağına sokulmuş ve yemeklerin listesini öğrenerek Aliyoşaya anlatmıştı. Zaten o nun her yerde ahbapları vardı. Her yere burnunu sokar merakını giderirdi. Rakitin, kendisinin hayatında mühim bir rol oynamak için doğduğuna kaniydi. Çok meziyetli bir varlık olduğuna da inanırdı.

Bu gencin manastırdaki mevkii böyle bir ziyafete çağırılmasına müsait değildi. Fakat Jozef ve Paiyüs davetliler arasında idiler. Miyosov, Kalganov ve İvan salona girdikleri vakit onları orada buldular. Emlâk sahibi "Maksim", da bir kenarda duruyordu. Başpapas, misafirlerini karşılamak için salonun ortasına doğru ilerledi. Bu, iri yarı, biraz zayıf saçlarına, sakalına kırılmış fakat kuvetli bir ihtiyardı. Uzun yüzü vekar ve ciddiyetle dolu görünüyordu.

Misafirlerini sessizce selâmladı. Onlar da takdis etmesi için, yanına sokuldular. Miyosov, elini bile öpmek istedi. Fakat ihtiyar vermedi. İvanla Kalganov daha ileri giderek, aşağı tabaka hal kınım yaptıkları gibi dudaklarını şapırdattılar.

Aleksandroviç, zarif bir gülümseyiş ve vakur bir sesle:

— Sizden af dilemek mecburiyetindeyiz, muhterem efendimiz. Çünkü da-

vet ettiğiniz Fiyodor Pavloviç gelececek. Gelmeysi de sebepsiz değil. Oğlu ile kavga etti ve ağza alınmaz şeyler söyledi. Tabii sizin de bütün bunlardan haberinizi olmuştur. İşte kızgınlıkla ağzından kaçırıldığı sözlerden sonra artık huzurunuzla çıkamıyacağını anlayarak oğlu İvanla beni, sizden af dilemeğe memur etti. Kusurunu bağışlaymanızı ve geçenleri unutmamanızı dileyor.

Dedi. Miyosov nutkunun sonlarına doğru içinin ferahladığını duymuş ve yüreğinde insanlık aşkının yeniden canlandığını hissetmişti.

Kendisini ağırbaşlı bir sükût içinde dinliyen başpapas, başını eğdi ve:

— Onun aramızda bulunmamasına cidden müteessirim. Beraber lokma etmek belki bizi birbirimize daha çok yaklaştıracaktı. Buyurunuz oturunuz efendiler.

Cevabı verdi ve divardaki resme dönerek düaya başladı. Herkes başlarını eğerek durdular. Emlâk sahibi Maksimof öne geçerek mübâlağalı bir ihtiramla ellerini bağlamıştı.

İşte bu sırada Fiyodor Pavloviç kapıdan girerek bütün hıncını olanca çirkinliğiyle boşalttı. Şurasını not etmek lazımdır ki Fiyodor, ayrılırken gerçekten gitmek niyetinde idi. O da Stareçin odasında geçen kepezelik sahnesinden sonra hiçbir şey olmamış gibi baş

papasın sofrasına oturmağa utanıyordu. Utanıyor, demek pek doğru değil. Çünkü bunu o, utandıktan ziyade muşerete uygun bulmadığı için yapmıştı. Fakat tam faytonuna binmeğe hazırlanırken birdenbire durdu. Stareçin söylediklerini hatırlamıştı: "Ben, bir topluluğa gittiğim vakit kendimi herkesten daha âdi görür ve daha ilkel bakışta onların beni bir soytarı yerine koyduklarını anlarım. Anlayınca da eh mademki böyledir, o halde hadi ben de soytarılık edelim. Çünkü hepimiz benden beşbeter mahlûklarsınız..", Ken di alçaklığıla bütün dünyadan intikar almak istiyor gibiydi. Bir gün ona:

— Bu adamdan ne diye bu kadar nefret ediyorsun?

Diye sormuşlardı. Maskara bir hayasızlıkla:

— Onun bana hiçbir fenalığı dokunmadı. Bilakis ben, onun başına bir çorap örmüştüm. İşte o vakittenberi tiksiniyorum.

Bunların zihninden geçişi, onu çirkin çirkin güldürmüştü. Gözleri kırıldı, vılcımlandı, dudakları titredi. Bir dakika kararsızlık içinde durakladı. Sonra ansızın:

— Madem, ki bir kere başladık, çorayından çıktı, bari sonuna kadar güdelim! Bana hepimiz vizgelirsiniz.

(Devamı var)

KURUN -

ABONE TARİFESİ

	Memleket içinde	Memleket dışında
Aylık	95	155 Kır.
3 aylık	280	425
6 aylık	475	820
Yıllık	900	1600

Tarifesinden Balkan Birliği için ayda otuz kuruş düşüldü. Posta birliğine girmeyen yerlere ayda yirmi beşer kuruş zammedilir.

Ahane kaydını bildiren mektup ve telgraf ücretini, ahane parasının posta veya banka ile yollama ücretini idare kendi üzerine alır.

Türkiye'nin her posta merkezinde KURUN'a abone olabilir.

Adres değiştirme ücreti 25 kuruştur.

İLAN ÜCRETLERİ

Ticaret ilanlarının santim - satırı sondan itibaren ilan sayılarında 40, iç sayfalarda 50 kuruş; dördüncü sayfa da 1, ikinci ve üçüncü 2, birincide 4, başlık yanı kesmece 5 liradır.

Büyük, çok devamlı, klişeli, renkli ilan verenlere ayrı ayrı indirimler yapılır. Resmi ilanların santim - satırı 30 kuruştur.

Ticari mahiyette olmayan küçük ilanlar

Bir defa 30, iki defası 50, üç defası 65, dört defası 75 ve on defası 100 kuruştur. Üç aylık ilan verenlerin bir defası bedavadır. Dört satırı geçen ilanların fazla satırları beş kuruşla hesap edilir.

Hizmet kuponu getirenlere küçük ilan tarifesi yüzde 25 indirilir.

KURUN hem doğrudan doğruya kendisine ilanı verinde, hem Ankara caddesinde Vakıf Yurdu altında KEMALİDİN İREN ilân bürosu eliyle ilân kabul eder (Büro numara telefonu: 20335)

BORSA

Ankara 5-12-938

Hazırlanmış yıldız işaretli okullar, Özerinde muamele görenlerdir. Rakamlar saat 12 de kapanışa salis fiyatlarıdır.

GÖKLER	
Londra 8 87	Paris 4 2975
New York 125 240	Madrid 8 87
Paris 8 8025	Varşova 24 80 5
Milano 6 59	Budapest 21 8325
Cenevre 28 42	Bükres 0 9 2
Amsterdam 63 0975	Belgrad 2 07
Berlin 50 225	Yokohama 34 27
Brüksel 21 0875	Stokholm 30 24
Atina 1 07	Moskova 23 67
Sofya 15 45	Viyana

İstikrazlar	
1933 T. Bor 1 96 75	Ergani İstik 14 25
" " " 11	S. Erzurum
" " " 111	S. Erzurum

LİMANDA

Bugün kalkacak vapurlar

(Tari - 12 Karadenize), (Uğur - 9.30 İzmir), (Marakaz - 9 Mudanyaya), (Kemal - 10 Karabığaya), (Çanakale - 10 Mersine) kalkacaktır.

Gelecek vapurlar

(Güneysu - 12.30 Karadenizden), (Ulgen - 13.30 aBrından), Marakaz - 18.15 Mudanyadan), (Tayyar - 17 Imrozdan) gelecektir.

DÜNKÜ HAVA

Hava yurdun Trakya, Kocaeli Ege bölgelerinde kapalı ve yağışlı, diğer yerlerde kapalı ve yer yer yağışlı geçmiş, rüzgâr Trakya, Ege ve cenub Anadolu bölgelerinde garbi, diğer bölgelerde umumiyetle cenubi istikametten orta kuvvette, doğu bölgelerinde hafif olarak geçmiştir.

İstanbulda hava kapalı ve yağışlı geçmiş, rüzgâr sakin kalmıştır. Saat 14 de hava tazyiki 755.4, sühnet en yüksek güneşte, 28.4, gölgede 14.8 ve en düşük 8.6 santigrad kaydedilmiştir.

TEŞEKKÜR

Diyarbakır Mebusu General Kâzım Sevüktekin ve kızı Bayan Vedia Ata-merden aldığımız bir mektupta Umumi Mağazalar Anonim şirketi Genel direktörü Bay Fahri Atamerin hayata vedaından dolayı bizzat taziye lûtfunda bulunan, mektup ve telgrafla kederlerimize iştirak eden dostlarına, cenaze törenine gelmek nezaketini gösteren sayın zevata, ailenin en derin teşekkür ve şükranlarını arz için gazetemizin ta vassutu rica olunmaktadır.

ŞEHİR İÇİNDE

Ağırcezada
bir yaralama vak'ası

Bir adamın para ile satın alınarak birisini yaraladığı iddia ediliyor

Cumhurreisinin millete
beyannamesiOkullarda Çerçevenip
Sınıflara Asıldı

Cumhur Başkanı İsmet İnönü'nün millete hitap ettiği beyanname büyük levhalar halinde bastırılarak bütün okullara gönderilmiştir.

Okul idareleri bu levhaları talebenin görebileceği bir yere asacaklar ve etrafını çerçeveleyeceklerdir.

Takas Komisyonu

Şehrimiz takas tetkik komisyonu bu gün öğleden sonra Ticaret ve Sanayi Odasında bir toplantı yapacak, bir hafta takas muamelelerini tetkik edecekler.

Son günlerde takas muameleleri artmış olduğundan tetkik komisyonunun haftada yalnız iki defa toplanması muamelelerin hızlanması için karar alınmıştır.

Oda Meclisi Çarşambaya
Toplanıyor

İstanbul Ticaret ve Sanayi Odası meclisi idaresi önümüzdeki çarşamba günü toplanacaktır. Toplantıda yeni yıl için çok esaslı meseleler görüşülecek, bazı mühim meseleler üzerinde de münakaşalar olacaktır.

Kimya Enstitüsü

Yeni Bir Bina İnşasına
İmkân Bulunamadı

Üniversitenin kimya enstitüsüne ait icap eden tahsisatın bütçede bulunmaması dolayısıyla enstitü için yeni ve modern bir bina inşasına imkân görülemedi.

Kimya enstitüsü bulunduğu binanın yanında boş olarak bulunan eski Kızılay binasını da tutarak burada büyük bir laboratuvar vücuta getirmeğe karar vermiştir.

Fakültelerde Ders
Programları

Üniversitenin fakülte ders programlarında bazı değişimler yapılmıştır. Bu değişimler ders saatlerinin günleri üzerinde olmuştur.

Tıp Fakültesinde
Okuyanlar

Sıhhat İşleri Bakanlığı hesabına Üniversite tıp fakültesinde okuyan talebeler tahsillerini tamamladıktan sonra Bakanlığın tayin edeceği mahallerde çalışmak mecburiyetindedir. Fakat bunlardan Üniversiteye lazım olanlar dahi Üniversitede kalamamaktadır. Vekâlet bu maddeyi değiştirmiştir. Üniversite lüzum gördükçe tıp fakültesi mezunu gençleri asistan olarak alabilecektir.

Hatay Menşeli Mallar

Hatay menşeli ve mevrudli mahsul ve mamullerin Türkiye'ye ithalinin Türk kanunları hükümleri dahilinde serbest olduğu alâkadarlara bildirilmiştir.

Birçok memleketlerden takas yoluyla memlekete gelen kalya, kauguk, pamukluğu, bakır, ham deri, jut ipleği, kebrako, jut mensucat hakkında 2.8273 sayılı kararname Hatay menşeli eşyaya tatbik edilmeyecektir. Hataya yapılacak buğday ile kömür dahil olmak üzere bilûmum madenlerin ihracatı 7.7623 sayılı kararname hükümlerine tâbi değildir.

Dün Ağır Cezada 60 lira para ile satın alınan bir adamın işlediği bir yaralama vakasının muhakemesine başlanmıştır.

Suçlular Elâzırlı Nuri ile Mithat adında iki kişidir.

Nuri, Feyzi isminde birisini göğsünün muhtelif yerlerinden bıçakla yaralayarak katle teşebbüs etmekten, Mithat da Nuriyi buna teşvikten suçludur.

Birkaç ay evvel suçlulardan Mithat karısı Samiyenin, yaralanan Feyzi ile sevgiliğini ve kendisini aldattığını haber almıştır. Koca bunu duyunca hemen boğanmak üzere karısı aleyhine bir dava açmış, diğer taraftan da Nuriyi bir gece evine çağırarak kendisini sarhoş etmiştir.

Mithat o gece Nuriye 60 lira vermiş ve:

— Feyzi karımla sevişiyor. Beni aldatmanın cezasını çekmelidir. Onu vur, demiştir. Nuri evvelâ kabul etmemiş, fakat Mithatın yalvarması ve paranın tatlı yüzü karşısında kabul etmiştir.

Ve birkaç gün sonra dediğini yapmış, Feyziyi yaralamıştır.

Dünkü muhakemesinde suçlu Nuri şöyle demiştir:

— Ben Feyziye evli bir kadının başkası ile konuşması doğru değildir, dedim, buna kızdım üstüne atıldı. Sonrasını bilmiyorum. Bıçak da benim değildir.

Diğer suçlu Mithat:

— Nuri amcamın oğludur. Karımın Feyzi ile alâkadar olduğunu bilmiyorum. Nuriye rakı içirmedim ve kendisini teşvik etmedim, demiştir.

Şahit olarak çağırılan Mithatın karısı Samiye ise verdiği ifadede şunları söyledi:

— Biz Mithatla boşandığımız zaman Feyzi muhakemede şahitlik etmişti. Kendisi uzak akrabamdır. Başkaca münasebetim yoktur. Kocam Feyzinin şahitliğine kızdı, ve onu öldüreceğini söyledi. Belki beni de vuracaktı..

Suçlular Samiyenin şahitliğini kabul etmediler. Mahkeme de Feyzinin şahit olarak çağırılmasına karar vererek muhakemeyi başka bir güne bıraktı.

Bir Ana kız

Sahtekârlık Suçundan
Muhakeme Ediliyor

Dün asliye birinci ceza mahkemesinde bir ana kız sahtekârlık suçundan muhakeme edilmişlerdir.

İşin garibi dolandırılan kadının da birinin kızı diğerinin kız kardeşi olmasıdır. İddia edildiğine göre, hâdis şöyle olmuştur:

Aksarayda oturan Hatice Huriye adındaki kadının ayrı ayrı kocalarından birer kızı olmuştur. Bunlardan Semiha adlı kız birkaç sene evvel zengin bir Arapla evlenerek Kudüseye gitmiştir.

Burada kalan ana, kızı Semihanın bir malî müessesede babasından miras kalan paralarını almak için kızı Sabihayı Semiha diye göstererek noterden bir vekâlet yaptırmış ve 750 lira çekmiştir.

Fakat Sabiha kocasına kavga edip ayrılmış ve koca müddeiumumiliğe müracaat ederek dolandırıcılığı haber vermiştir.

Suçlu ana kız dünkü muhakemelerin de inkâr etmişler, ana Semihanın vekilinden haberi olduğunu söylemiştir. Mahkeme, Filistin konsolosluğumuz vasıtasile Semihaya sorulmak üzere muhakemeyi başka bir güne bırakmış - tır.

Yerli mallar ve
tasarruf haftası

Aydın 11 inde Başlıyor

Her yıl olduğu gibi bu yıl da yerli mallar ve tasarruf haftası yapılacaktır. Hafta, 11 birincikanundan itibaren başlayacağından, ulusal ekonomi ve artırma kurumu bu husus için icap eden hazırlıklara geçmiştir. Şehrimizde yerli mallar ve tasarruf haftası münasebetiyle yapılacak tören programı kurum tarafından hazırlanmaktadır.

Öğrendiğimize göre, program mucibince, hafta içerisinde kurum tarafından halkevlerinde ve radyoda millî iktisat mevzuu üzerinde muhtelif zevat tarafından konferanslar verilecektir. Halkevlerinde konferanslardan evvel yerli malı ve iktisat marşları söylenecektir.

Cemiyet tarafından, yine bu hafta zarfında vitrinlerini yerli malları ile süsleyecek mağaza sahipleri arasında bir vitrin müsabakası da yapılacaktır. Müsabakada derece alanlara madalya verileceği gibi ayrıca nakdî mükâfat da verilecektir.

Mekteplerde de iktisat haftası münasebetiyle konferanslar verilecek, yalnız müsamere verilmeyecektir.

Yerli mallar ve tasarruf haftasını Başvekilimiz Celâl Bayar Ankara radyosunda verecekleri bir konferans ile açacaklardır.

İzmir limanı

İkinciteğrinde Mühim
İhracat Yapıldı

İzmir Ticaret ve Sanayi Odasından şehrimizdeki alâkadarlara gelen malûmata göre İzmir limanından ikinciteğrinin son haftası içinde muhtelif miktarda mal sevkedilmiştir. Bu arada 4742.9 ton üzüm, 1142.1 ton incir, 180.3 ton pamuk, 419.4 ton hurda incir, 483.4 ton palamut, 26.95 ton zeytinyağı, 286.3 ton arpa, 200 ton bakla, 68.8 ton deri, 503.7 ton köspe, 25 ton badem, 186.5 ton ceviz, 2023.3 ton tütün, 14.1 ton meyankökü, 4.4 ton kestane, 5.4 ton deri, 82.8 ton üzüm, 6.1 ton razakı üzüm, 50 ton zımpara, 4.4 ton kayısı çekirdeği, 1.9 ton bal mumu, 3 ton mazı, 72 ton palamut, 23.3 ton susam, 521 kilo halı, vesaire ihraç edilmiştir.

İzmir limanından ikinciteğrinin ayrı içerisinde çok mühim denebilecek miktarda ihracat yapıldığı anlaşılmaktadır.

Tel Yazıları

Dün Nafia Vekâletinden alâkadarlara bir tamim gönderilmiş, Devlet Demiryolları idaresine ait telgraf hatları ile keşide edilecek kaçakçılık tertibatı telyazılarının yalnız teahhürü caiz olmayan vakalara inisar ettirilmesini tebliğ etmiştir.

Hergün bir fıkra

Öt kekligim öt!

On altıncı asır başlangıcında Abaza Hasan Paşa avenesinden türeyen eşkiyalar Anadolu'yu kasıp kavuruyorlar ve bir türlü ele geçmiyorlardı. Vezirlerden İsmail Paşa, eşkiyaların tenkiline memur edilmişti. İsmail Paşa son derece cesurdu. Küçük bir eşkiya kokusu gördüğünü en ağır cezaya yaptırıyordu. Hiç kimsede silâh bırakmamıştı.

Bir gün silâhlı alman eşkiyalardan biri dağ başında giderken otluğların arasında bir keklığın öttüğünü duyunca derin bir iç çekerek:

— Öt kekligim öt, demiş, İsmail Paşa gibi arkan varken daha çok ya-sarsın..

Tevkifhanede yine bir
hâdis olduBir Mahkûm Bir Alacak
Meselesinden Arkadaşlarını
Yaraladı

Tevkifhanede olan yeni bir yaralama vakası daha adliye intikal etmiştir.

2 seneye mahkûm olan Cafer, katilden 15 seneye mahkûm Hüseyin ve Hayriyi bir alacak meselesinden dolayı bıçakla yaralamıştır. Suçlu ve şahitler dün dördüncü sorguya getirilerek ifa-deleri alınmıştır.

Diğer taraftan Caferin bıcağı tevkifhaneye ne suretle soktuğu araştırılmaktadır.

Çalınan Otomobil

Hayganoş adında bir kadının taksi otomobili geçenlerde bir suçtan dolayı Emniyet Direktörlüğü önüne getirilmiş, fakat kapıya bırakılan araba biraz sonra sır olmuştur. Otomobil ertesi gün Fatih'te lastikleri sökülmüş bir halde bulunmuş, tahkikat sonunda otomobili çalının Kemal adında birisi olduğu anlaşılarak yakalanmıştır.

Kemal dün birinci sulh ceza mahkemesinde sorguya çekilmiştir. Suçlu poliste de söyledikleri gibi suçunu itiraf etmiş, tevkif olunmuştur.

Şarap İhracatı

İnhisarlar İdaresi, Almanyaya son defa olarak 32 bin litrelik beyaz şarap ihraç etmiştir.

Alman kontrol dairesi, son günlerde şaraplarımızı çok beğendiğinden 32 bin beş yüz litrelik diğer bir parti için de müsaade vermiş bulunmaktadır.

Deniz Ticaret Müdürü

Deniz Ticaret Umum Müdürü B. Müfit Necdet Deniz dün akşam Ankara'ya gitmiştir.

Çek Başkonsolosluğunun
Bir Mektubu

Dün Çekoslovakya Başkonsolosluğundan İstanbul Ticaret ve Sanayi Odasına bir mektup gelmiş, oradaki arazi tebeddüllerinden dolayı, sınav mahiyette hiçbir malın ihracatını sektedar edecek bir vaziyet hasıl olmadığını, eskisi gibi Türk alıcılarını her suretle tatmin etmek kabiliyetini muhafaza ettiğini bildirmiştir.

Yumurta İhracatı

İstanbul limanından ikinciteğrinin ayrı içerisinde hariç memleketlere mühim miktarda yumurta sevkedilmiştir. Bu arada İtalyaya 27251 liralık 818 sandık, miktarda yumurta sevkedilmiştir. Bu Yunanistana 18406 liralık 651 sandık yumurta ihraç olunmuştur.

Hâl Pavyonu

77 bin lira sarfiyle yapılmakta olan hal pavyonlarının inşaat işleri tamamlanmıştır.

Fatih Halkevinde
Temsiller

Fatih halkeviden: Evimizin tiyatro gubesi 938 — 939 kış sezonu temsillerine 10 birincikâ, nun 938 cumartesi gününden itibaren başlayacak ve her hafta cumartesi günleri saat 21 de ve pazar günleri saat 14.30 da olmak üzere temsillerine devam edecektir.

Bu temsillere gelmek isteyen yurttaşlar davetiyelerini her hafta salı günü akşamına kadar her gün saat 10 dan 21 e kadar evimiz direktörlüğünden alabilirler.

Hikâye

Yedinci

Çeviren : Muzaffer Acar

Onu herkes Madam Gofrie diye tanırdı. Gofrie ona ilk kocasından miras kalan isimdi, halbuki o şimdi beşincisi ile yaşıyordu..

Yedi sene evvel beşinci kocasıyla evlenmişti.. O zaman altmış yaşında idi. Lâpacı, somurtkan bir kadındı.. Her zaman içindeki zebunluğu dışına aksettirir şekilde gri elbiseler giyer, böylece içi dışına uygun bir şahsiyet teşkil ediyordu.

Resmen beşinci kocasının ismiyle Madam Prüno diye çağırılması lâzımdı.. Bu halsiz ve cansız kadının beş kocayı nasıl tatmin ettiğine şaşmamak kabil değildi. Bilhassa bu beşincisi gayetle dinç ve mükemmel bir adamdı..

Kendisiyle bir plâjda tanıştım.. Çok samimi candan bir adam; beni evine davet etti. Girmek istemedim; fakat onun nezaketi karşısında dayanamıyarak razı oldum.

Beni karısına takdim etti.. O da bütün muhit gibi karısına Madam Gofrie diye hitap ediyordu..

Dostum çok mükellef bir sofraya zırlatmıştı. nefis yemeklerin yanında bilhassa şarap fevkalâde gidiyordu.. Mösyö Prüno ile ben içtikçe içtik.. Madam Gofrie ağzına bir damla bile koyuyordu.. O yalnızca su içiyor ve yemeği zahmetle yiyordu..

Diyebilirim ki yemek imtidadınca yirmi kelime ya konuştu, ya konuşmadı.. Fakat kocası onu telâfi ediyor, her iki işi hattâ her üçümüz hesabına konuşuyordu.

Mösyö Prüno elli üç yaşında çok dinç, neşeli bir adamdı.. Saçlarına henüz tek tük kır düşmüştü.. Pembe bir teni, tatlı bir konuşması vardı. Ancak yemek ve içmek için gülmelerine ve konuşmasına ara veriyordu.

Karısı kocasının bu vaziyetinden hiç te müteessir görülüyordu. Yalnız ona garip bir şekilde bakıyordu. Gözlerinin de bir arzusunun alevlerini görür gibi olmuştu. Anladım ki Mösyö Prüno evlilik şartlarını intizam ve sadakatle yapan bir kadındı..

Kocası uzun müddet Madam Gofrie'den bahsetti.. Yanımızda olduğu halde sanki o yokmuş gibi her şeyi söyledi.. Karısının dört kere evlendikten sonra kendisinin de beşinci olmak şerefine nail olduğunu, bu servetin karısına ilk kocası Mösyö Gofrie'den miras kaldığını, fakat hâlâ herkes Mösyö Gofrie'nin evi, Mösyö Gofrie'nin arazisi, de mekte oldukları hattâ kendisini bile bazan yanlışlıkla Mösyö Gofrie diye çağırıldıklarını söyledi.

Bundan zevk bile duyduğunu ilâve etti..Büyük bir küstahlıkla haleflerinden bahsediyordu, ben biraz sıkılmıştım. Fakat Madam Gofrie'nin oralı bile olmadığını görünce ben de aldırmağa başladım, içtik durmadan dinlenmeden Madam Gofrie'nin ilk kocalarının sıhatine (!) içtik..

Ondan sonra bahçede gezinmeğe çıktık.

Daha yüz metre kadar bile yürümüştik ki Mösyö Prüno otların üzerine yuvarlandı. Yerde kıvrınmağa, deşmeğe başladı. Birkaç dakika sonra bacaklarını uzattı, hareketsiz kaldı; Mösyö Prüno ölmüştü.

Bu vaziyet karşısında Madam Prüno çılgına dönmedi, ne yapılması lâzımgelirse onu yaptı. Bir hizmetçi ile doktora telefon ettirdi.. Birkaç dakika sonra otomobile gelen doktor, cesedi muayene ettikten sonra kalbinin durmuş olduğunu söyledi..

Ben:

— Şaşılmak şey.. dedim.

Bu sözlerimle kalbin ölümünden sonra da çarpması lâzım geldiğine işaret ediyordum, şaşırmıştım. Söylüyecğimi bilmiyordum.. Fakat birdenbire dul kalan kadın fazla teessür göstermiyordu. Şüphesiz ki artık itiyat edinimişti.. Her zaman gördüğü bu hareketten kanıksamıştı bile.. En ufak bir üzüntünün tezahürünü bile göstermedi. Sanki her zaman görülen mühim, zor fakat katıyen feci olma bir hâdise karşısında imiş gibi duruyordu. Doktor arabasında bana da bir yer göstermek lûtfunda bu.

lunduğundan bu evden çabucak uzaklaştım.

Artık bu kötü tesadüfün doğurduğu meselenin kapandığını zannediyordum. Fakat aldanmışım.. Ertesi gün şahit olarak karakola çağırıldılar.. Gerçi ölüm ilk nazarda gayetle tabii görülüyordu. Fakat Madam Gofrie'nin hayatı birçok karışık vakalarla dolu idi.. İlk kocası Mösyö Gofrie kendisini metres olarak aldığı zaman henüz yirmi iki yaşında ve bir dükkânda satıcı idi. Mösyö Gofrie üç sene sonra evlenmiş ve dört sene sonra da bütün servetini kadına bırakarak ölmüştü. Şu halde yedi sene bera ber yaşamışlardı.. Üç sene nikâhsız ve dört sene nikâhlı olarak.

Kocasının ölümünden bir sene sonra Mösyö Pişardiye ile evlenmişti. Bu ikincisi de yedi sene sonra ölmüştü. Bir müddet sonra Verton isminde civarda, ki ahabplardan biriyle evlenmişti. Fakat üçüncüsü de yedi sene sonra öbür dünyayı boşlamıştı.. Ondan sonra eski bir noter olan Mösyö Sabl ile evlenmiş; fakat bu dördüncüsü de yedi senelik devrini doldurduktan sonra birdenbire ölmüştü. Nihayet sıraya zavallı Mösyö Prüno girmişti.. O da haleflerinin yürüdüğü yolu takip etti..

Asıl işin garip tarafı bütün kocalarının birdenbire ölmesi idi. Ölüm sebepleri de tamamiyle tesbit olunamamıştı.

Muhitinde, birçokları, Madam Gofrie'nin uğursuz olduğunu söylüyorlar, bir kısmı ise bu kadının iz bırakmadan öldüren bir zehir kullandığını ileri sürüyorlardı..

Her ne halse muhakkak ki Madam Gofrie esrarlı bir kuvvet taşıyor ve kendisine hiç bir zararı dokunmayan bu kuvvet sayesinde kocasına doyduğu zaman onu bertaraf edebiliyordu. Üstelik bu işin vadesi de muayyendi: Yedi sene..

Ben kendi hesabıma bu işi uzun müddet düşündüm.. Hakikaten çok garip bir tesadüf vardı.. Fakat ben işin fan-tezi tarafını düşünüyordum.. Muhakkak diyordum; bu kadında bir şey var.. Ko-nuşurken yüzüme bakmıyordu.. Kim bilir belki mahcubiyet dedim.. Fakat acaba gözlerinde öldürebilecek bir kuvvet yok muydu.. Bir bakışla, istiyerek öldü-recek bir kuvvet..

Gözlerinde bir ara gördüğüm ve "arzu", diye isimlendirdiğim ışıık bu fevkalbeşer kuvvet olmasın..

Madem ki yedi sene tamamlanmış ve bu adam artık miadını doldurmuştur, onu hayatından silmek zamanı gelmiştir. Benim orada bulunan vaziyete şahit olmam bir tesadüf değil mi?

Fakat Mösyö Prüno'nun ölümü için çok makul bir sebep olmuştur.

Çok yemiş, çok içmiş ve sonra bir konjestion neticesinde anı olarak ölmüştü.. Ölüm tabii idi.

Son defa olarak, bu vakadan sekiz sene sonra yine aynı şehire gitmiştim. Otomobile Madam Gofrie'nin evinin civarından geçiyordum.. Birdenbire gidip Madamı görmek arzusunu hissettim.. Beni derhal tanıdı ve büyük bir samimiyetle kabul etti.. Fakat bu sefer tamamen siyahlar içinde idi.. Çünkükü geçen sene ölen ismini unuttuğum altıncı kocasının matemini tutuyordu..

Birkaç dakika sonra beni çok ihtiyar fakat hâlâ dinç bir erkeğe takdim ederek otomobilimle kendisini şehire kadar götürmemi rica etti.

Otomobile ihtiyar ile konuşmağa başladık..

— Biliyor musunuz, tam seksen yaşındayım, dedi..

— Tebrik ederim, fakat hiç o kadar göstermiyorsunuz..

— Biraz evvel evinde bulunduğumuz kadımla evlenmek fikrindeyim..

— Bu sözler üzerine titredim, ve:

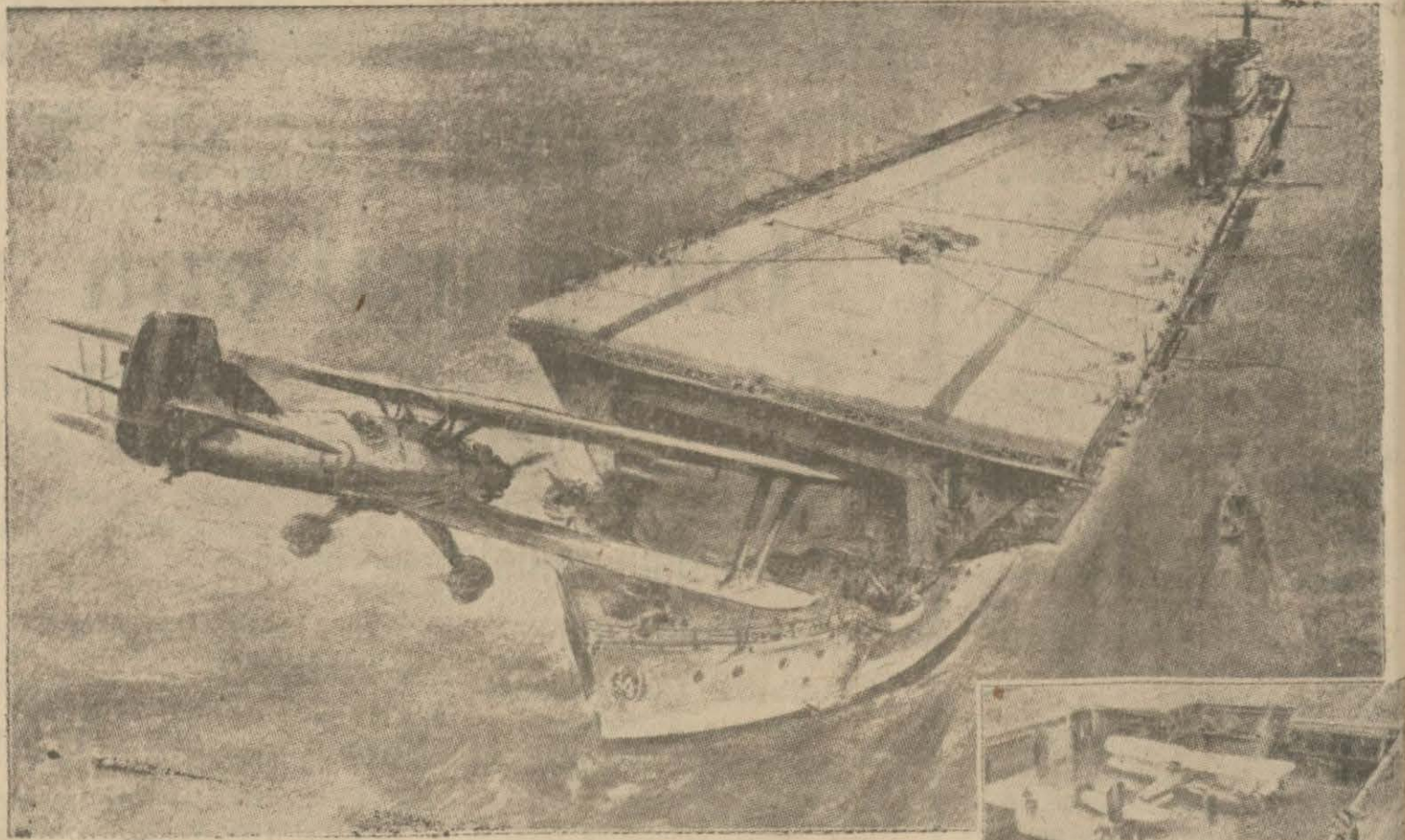
— Peki korkmıyormusunuz?

Demekten kendimi alamadım.. O gü-lerek cevap verdi:

— Hayır.. Böylece yedi sene rahat yaşayacağım..

Zavallı bedbaht!..

Yeni bir tayyare gemisi

Almanyanın yakında denize indirilecek olan ilk tayyare anâ gemisi.. Ge-miye incek olan tayyareler, üstünde bulunan hususi elâstik bir tertibat vasıtasile durdurulacaktır. Tayyare ge-misi 90 tayyareyi taşıyabilecek bir va-ziyettir.

Bugünün siyasî meseleleri

İngiliz müdafaasının esas ihtiyaçları

Yazan :

B. H. Liddel Hart

"Taymis askerî muhabiri,

Münih'te Avrupanın şekli, bir pota içersine atıldı. Bu potanın içinden ne çıkacağını tahmine kalkışmakla acele etmiş oluruz. Netice itibarile İngiltere'nin vaziyeti ne derece müteessir olacak? Üç asırdanberi siyaset olarak itihaz ettiği muvazeneyi tekarrar ele geçirmek imkânları ne kadar kalmıştır? Bunlar hep sonradan anlaşılacak..

Hiç şüphe yok ki, bunların anlaşılması kısmen Hitlerin takip edeceği siyasete bağlıdır? Acaba Hitler, Bismark gibi mahdut bir menfaat siyaseti mi takip edecektir? Yoksa, Napolyon nevin-den, dünyaya hâkim olmak hülyasıle mi hareket edecektir?

Münih anlaşmasının husulüne kadar Almanyanın, Avrupa karşısında fena bir stratejik vaziyette bulunduğu iddia ediliyordu. Ve bu iddia makuldü. Bir gün stratejik muvazene, Almanyanın lehindedir. Ancak siyasî bakımdan, fütuh-at emellerine mâni olacak bazı engeller bulunabilir..

Ruhî bakımdan ise, yine böyle bir fütuh-at arzusunu yatıştırmak ihtimalleri vardır.

Tabiye bakımından, İngiltere, zamanla öyle bir hava müdafaası vücuda getirebilir ki, ona yapılmak istenen

doğrudan doğruya bir hücum, masrafına tekabül edecek bir netice vermez. Bu noktadan İngiltere, kendisine bir em-niyet temin etmiş olabilir.

Fakat bu kurtuluş imkânları, birtakım ümitlerden ibarettir. Çünkü herbirinin tahakkuku yine ayrı ayrı şartlara bağlıdır.

Bu sırada İngiltere, birinci derecede ehemmiyeti haiz müdafaasını takviye etmek zaruretile karşılaştırmış bulunuyor.

Hiç münakaşa götürmeyen bir ihtiyaç varsa, o da, İngiltere'nin hava kuvvetini mümkün olduğu kadar sağlamlaştırmaktır. Bunun için de hakikati anlamış olmak kifayet etmez. Aynı zaman da biraz emniyet hissi lâzımdır. İngilizler bugüne kadar muharebeleri uzak ve açık denizde olarak kabul etmiş ve bu yüzden "anavatan müdafaası", denen şeye pek ehemmiyet vermemişlerdir. Bu

tun alâka ve para "dışarı", ya doğru ak-mıştır.

Bugünkü ahyal, muvazeneyi düzelt-meyi icap etmektedir. Teplar ve diğer vasıtalarla yerden yapılan müdafaası, ordunun elinde bulunuyor. Ordu da yerde dövmek gibi ananevî bir fikirden kendisini kurtaramıyor.

Tayyare defî "vaziyeti", kolayca karı-ranmayan bir haldir. Hele bu hal, "anavatan müdafaası", ile alâka peyda ettiği vakit, daha az anlaşılır bir mahiyet al-ıyor.

Bu bakımdan memleketin top ve diğ-er teçhizattan beklediği istifadeler, tayyare dafi kuvvetlerinin, orduдан ayrılması ile temin edilmiş olacaktır. Çünkü ordu, gayesi ve tabiye tekniği noktainazarından esas itibarile başka bir vazifeyi haizdir.

Hava müdafaasının sivil kısmında ise daha büyük değişiklik yapmak icap e-der. Bugüne kadar bu kısma tahsis e-dilen para, "mücadele kuvvetleri", ne ayrılmış olan meblâğin küçük bir parçası idi. Onun için tahsisatı yeniden tan-zim ve taksim edip, bir hava hücumun-da, fazla nüfuslu sanayi şehirlerini teh-likeden masun bir hale getirmek için, bomba işlemez sığınaklar yaptırmak ve diğer sivil tedbirler almak lâzımdır.

Müverrih Nikol öldü

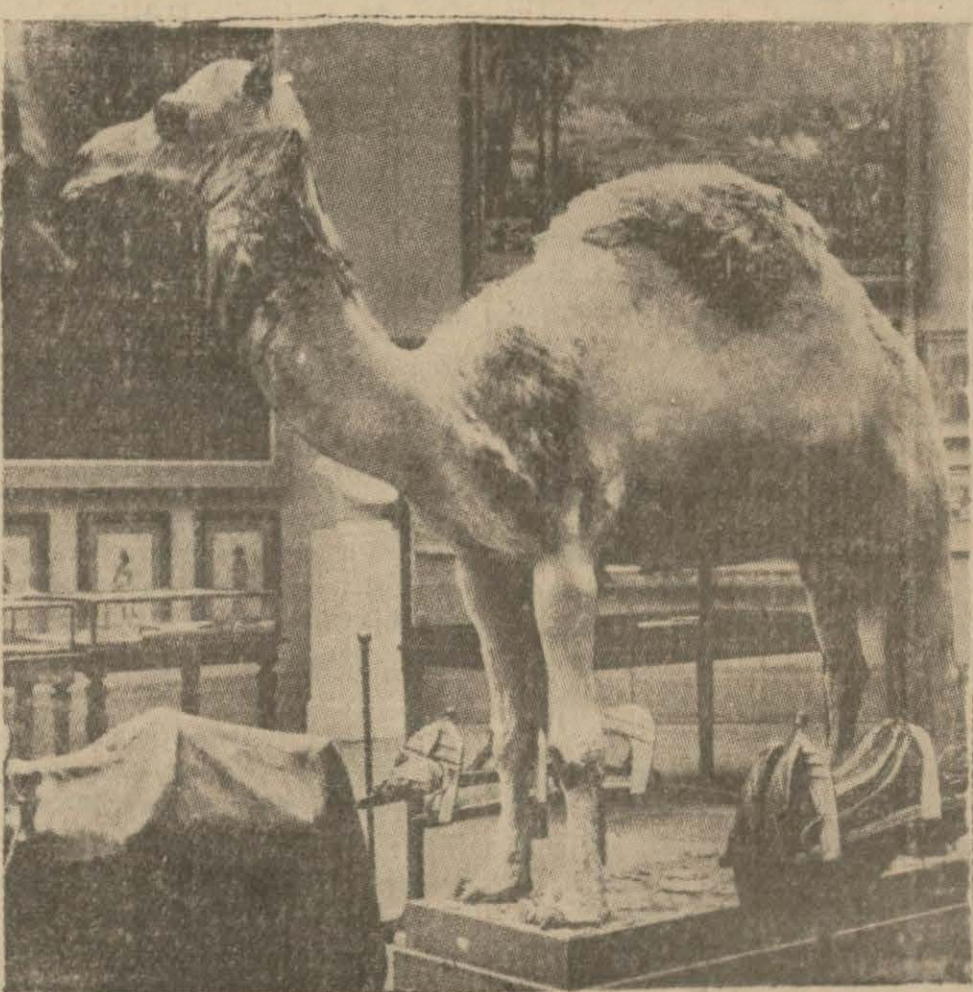

Bulgar komşu-larımızın şimdiye ka-dar yetişmiş iki bü-yük tarihçisi vardı. Bunlardan ikisi de ölmüştür. Marin Dr-nof ve İzlatarefter sonra tarihşinas o-larak hizmet gö-re-tilimler akademisi a-zasından Nikofu çok genç bir yaşta ö-dü.

Profesör ve âlim Nokofun on üçün-cü asırda Osmanlı idaresi altında Bul-gar Rönesansı eseri çok mühimdir. Hü-kukî profesörün 15 üncü asırda Türk-lerin Balkanlara gelişini hakkında da m-him bir eseri vardır.

Macar — Bulgar eski münasebetler ve 1257 den 1277 ye kadar Bulgarlar-ın Tatarlar arasındaki münasebetle on a-tıncı asırda olan biten bütün hâdisele-ri canlı bir şekilde anlatan profesör N-kof eski Lâtin ve Yunan klasik filolo-jisini de Bulgar üniversitesinde okut-u-yordu.

Profesörün ölümü ilim namına b-kayıptır. Komşu milleti taziye ederiz

Napolyonun Mısır seferinde bindiği deve. Paris Öileri sarayında ağırla-napolyon sergisinde teşhir olunuyor.

İlim bahisleri:

Hazer denizi üzerinde
tetkikler

Sovyetler Birliği İlim Akademisinin Hazer denizi komisyonunu teşkil etmesindenberi beş sene geçmiştir.

Bu komisyonun vazifesini, Hazer denizinin fizik coğrafyasının, sularının, dibinin ve içinde bulunan balıkları ile nebatlarının alâkadar olduğu mühim meseleleri ve aynı zamanda da jeolojik tarihini ve tabii zenginliklerinden istifade tarzlarını tetkik teşkil ediyordu.

Komisyon, şimdiye kadar yaptığı tetkikleri mesai raporları halinde toplamıştır. Bu mesai bültenlerinden nesredilen ve yahut halen hazırlanmış bültenlerinin adedi altıdır.

Bu bültenlerden ilk üçü, Hazer denizinin şimali garbi mmtakasındaki körfezlerin, Komsoletz (Mörtviy Kultuk) ve Kaydak körfezlerinin tariflerine hasredilmiş bulunmaktadır.

Diğer ikisi, merkez ve cenup mmtakalarında vücutte getirilen hidrobiolojik istasyonların verdiği neticeleri izah etmektedir.

Hazer denizi suyu umumî meselesine, bu mesaide, çok büyük bir ehemmiyet atfedilmiştir. Bu mühim mesele iki bakımdan tahlile tâbi tutulmuştur:

1 — Bu deniz sularının toplanışı ve kullanılışını nazarı dikkate alan hidrolojik ve hidrometeorolojik çalışmalar.

2 — Bu denizin etrafındaki kara mmtakasının istikrarını nazarı dikkate alan jeofizik ve jeolojik çalışmalar.

Her iki bakımdan alınan neticeler de ilim için çok büyük ehemmiyeti haiz bulunmaktadır. (Tass)

Üç Bin Kişilik
Dilenciler Borsası

Hindistanda ve Çinde dilencilik bir meslek halindedir. Dilencilerin teşkilatları ve birlikleri vardır. Bu birliklere girebilmek için eski azalardan ikinin tavsiyesi lâzımdır ve ayda bir vergi ödenir. Teşkilata girmiyenlerin dilenmeğe hakları yoktur. Dilenciler hakları babadan oğla intikal eder. Oğul vücutta çok sağlam ise sakat birisi bulunur, oğlun hakkını o istimal ederek dilenir, kazandığını patronuna getirir. Patron dilenciye maaş verir. Ayrıca yiyecek ve yatacak yer temin eder. Dilencilere mahsus olarak her sene Seylân adasında bir panayır kurulur. Polisten saklı olan bu borsada dilenciler müzayedeye konulur. Dilenciler müzayedeye konular, dilenmeğe istidadi fazla olanlar müzayedelerde fazla kıymet bulur, müzayedede en çok fiyat bulanlar en muteber dilencilerdir. Patronlar bu panayırda müzayedeye ile alacakları dilencileri Hindistanın muhtelif köşelerine (vazife) gönderir. Hintliler dilencilere karşı çok merhametlidir. Hemen her evin muayyen dilencileri haftanın muayyen gününde vergi toplar gibi sadaka alırlar. Seylân borsa panayırına bu sene üç bin patron dilenci gitmiştir. Alışveriş fazla olmuştur.

Bilir misiniz ki...

Biz, karşımızdakinin hatırlarını sorar. Ken:

— Nasılsınız? deriz.

Fakat, her milletin buna mukabil kullandığı cümleler başka başkadır ve bazıları çok tuhaftır. Meselâ:

Fransızlar:

— Nasıl gidiyorsunuz? derler.

Almanlar:

— Kendinizi nasıl buluyorsunuz? diye hatırlar sorar.

İngilizlerin sorduğu şudur:

— Nasıl yapıyorsunuz?

İtalyanlar:

— Nasıl duruyorsunuz? diye sorarlar.

Ruslarla Holandalıların kullandığı cümle mana itibarıyla aynıdır:

Güzelliğimizi nasıl
muhafaza edebiliriz

Modern hayat kadın güzelliğinin en birinci düşmanıdır. Şehirde yaşayan kadın lâıkrı ve hile temiz hava alamadığı gibi gıdasına da iyi bakamıyor. Ve vücuduna elzem olan vitamini alamıyor. Bakımsız bir kadının vücudu de şüphesiz çirkin oluyor, cansız oluyor, zayıf adaleler göğüslerini sert tutmıyor, binaenaleyh göğüsleri düşüyor, ve bu şekilde de çirkinleşiyor.

Bir kadının güzelliğini muhafaza için iki şeye dikkat etmesi kâfidir:

1) Daimî hareketlerle belkemiği imtidadına bütün sırtın ve belinin suplesi ni muhafaza etmek, bunun için çok sert olmıyan jimnastikler yapmak kâfidir.

2) — Göğüs, omuz ve kol adaleleri ni kuvvetlendirmek..

Çalışmış bir kolun omuzbaşları dolgun ve yuvarlak olur. Güzel bir kol yukardan aşağı doğru tatlı bir inhinale incelen koldur. Vücudun sıhhatine en güzel şahit göğüslerinin vaziyetidir. Zayıf, hasta bir kadının göğsü daima cansız ve düşük olur. Sıhhatli bir kadının göğsü daima dik ve muntazamdır. Göğüs adalelerini kuvvetlendirmek için yapılacak jimnastikler yumuşak hareketler olmalıdır. Aksi halde göğüs yine çirkin bir vaziyet alabilir. Hafif bir jimnastikle vücut güzelleşebilir. Maamafih sarkık büyük göğüsleri şekle sokmak ve çok küçük kalmışları da inkişaf ettirmek için Hormon ve tamin ile tedavi usulleri vardır.

Her şeyden evvel şuna dikkat etmek lâzımdır, ki, güzel bir vücut sıhhatli bir vücut demektir.

Çıplak dansöz
davayı kazandı

Amerikanın çıplak dansöz namile meşhur kadın artistlerinden Sal Benad gazetelerin foto muhabirlerini dövdüğü için mahkemeye verilmisti.

Mahkeme huzuruna çıkarılan artist şunları anlatmıştır:

— Benim çıplak olarak oynadığım dansda öyle vaziyetler almır ki, fotoğrafı bunu tesbit etmesi ayıp sayılabilir. Vücudun bütün kıvrımlarını tebarüz ettirebilmek için oynarken mümkün olduğu kadar öne, arkaya doğru dönerken erkeklerin yakın bir yerde durup görmeleri ve bilhassa fotoğrafla tesbit etmesi benim aleyhimeştir. Çünkü bu şekilde alınacak çıplak bir resmin vücuttaki mahrem bazı yerleri çirkin görünür.

Hâkimi ikna edebilmek için aynı oyununu tekrarlayan artist beraet etmiştir.

Ev - Kadın - Moda

Kış mevsimi için yeni modeller

mak için dikiş yerlerine incecik sire geçirmek kâfidir.

4 — Uzun ceketli ve genç, narin yapılı kızlar için hazırlanmış bir model. Ufak bir tadilatla hem spor, hem fantazi olabilir.

Göğüs üzerinden parçalıdır. Parçanın üst kısmı dikiş altından çift atkılı renkli dikiş işlenirse fantazi, bu işlemler yapılmayıp parça bol ve büzgülü bırakılırsa spor olabilir. Bu model için tarçını renk tavsiye olunur.

5 — Çok az görülen bir modeldir. Kolları omuz başından başlayarak dikişsizdir. Kollarında omuz başından başlayarak muntazam fasıllarla kol ağzına kadar dört sıra balgömece işlenmiştir. Tayyörün ceket uzun olmalıdır. Bu model lacivert renkte yapılsa kibar olur. Ufak bir tadilatla kolları işlenmezse olursa kadifeden de yapılabilir.

6 — Genç kızlar için çok şık bir model. Omuz başlarından göğüs üstleri ne kadar hasır işlenmiştir. Bu sene hasır işlemeler çok modadır. Göğüs altlarından itibaren bele kadar birer pens ile daraltılmıştır. Ceket cepleri ağzına da hasır işlenirse daha şık olur. Zarif giyinmek isteyen genç kızlara tavsiye olunacak bir modeldir.

1 — Genç kızlar ve kadınlar için şık bir modeldir. Ceket dik yakalı ve filetsiz yakası işlemelidir. Bütün tayyör baklava şekilleri ile göğüs ve etekler çiçeklerle kumaşın daha koyu veya daha açık renginde işlenmiştir. Açık havalar için çok güzel bir kıyafettir. Evli kadınlar satenden ve astragan bir şapka taşıyabilirler. Heyeti umumiyesinin bu sene moda olan yeşil renkte yapılması muvafıktır.

2 — On sekiz yaşına kadar genç kız ve mektepliler için şık bir tayyördür. Ceketin önü her iki taraflı olarak omuzdan bele kadar balgömece işlenmiştir. Etek enli piliçlidir. Bu tayyör bu sene moda olan mavi renkte yapılabilir.

3 — Genç kadınlar için ideal bir tayyör modeli. Ceketin uzun olması moda icabıdır. Yakası kapalı ve kendi kumaşından bir eşarp sülüdür.

Göğsün üst kısmından parçalıdır. Etek önden iki dikişlidir. Bu tayyörü mevsimlik şık bir tayyör şekline sok-

Ufak Bilgiler

Kürkleri temizlemek için yarım bardak suya yarım bardak amonyak karıştırınız sonra kürkün her tarafına muntazam bir şekilde temiz bir bezle sürünüz, ta ki tüylerin dibine kadar mayı nüfuz edebilsin. Sonra kürkü bu şekilde tutarak, ters tarafından ıslak bir mendile sarılmış sıcak ütüyle geçirin. Çıkacak buhar neticesinde kürkün tüyleri yeniden dikleşir.

Çamaşır üzerindeki pas lekelerini çıkarmak için lekenin üzerine asit oksalit sürmeli ve sonra sıcak su ile yıkamalıdır. Leke derhal zail olur.

İpekli gömlekleri çamaşır ile birlikte yıkamamalıdır. Soda ipekli gömlekleri harap eder. İpekli gömlekleri lüks sabunla ve ılık su ile yıkamak sonra da fazla sıkmadan asmak doğrudur.

İpekli çoraplar nasıl
muhafaza edilir?

1) Çorapları çok dayandırmak için daima iki çift satın alarak değişik giymelidir.

2) Jartiyeleri çorapların tek katlı olan kısımlarından tutturmalı. Eğer çorap uzun ise ya jartiyeyi kısaltmalı, yahut çorabı kıvrımalıdır.

3) Çorapları yıkarken lastik eldiven giymelidir. Böylece çorapların ipliklenmesinin önüne geçilir.

4) Çorapları asla sıcak suya yıkama malıdır. Daima ılık suyu ve toz sabunu tercih etmeli, sonra da muhakak soğuk su ile çalkamalıdır.

5) Çoraplarınızı yıkamadan veya hiç olmazsa soğuk suda bir kere çalkalamadan katıyeni giymeyiniz.

6) Çoraplarınızı çevirmeden giymeyiniz. Sonra da ayak bileklerinize yukarıya yavaşça çekiniz ve bilhassa tırnaklarınız manikürlü ise (şüphesiz hepinizde böyledir) takılmamasına çok dikkat ediniz.

7) Çoraplarınızı katıyeni ütülemeyiniz. Bu şekilde çoraplarınız fena bir şekilde parlayacağı gibi ipek de yanabilir.

8) Çoraplarınızın iplik kaçıklarını mümkün mertebe ince ilikle tutturunuz. Dikiş mümkün mertebe ince olmalıdır. Sonra dikiş yerinin üzerinden kururu bir sabunu hafifçe geçirin. Böylece dikiş belli olmaz.

9) Çoraplarınızı her akşam yıkayınız; fakat sakın ateşin yanında kurutmayınız. Çorapları sıcak bir odaya veya rüzgârlı bir yere asarak kurutmak lâzımdır. Güneşte kurutmak da doğru değildir. Güneş çorapları soldurur, ateş de harap eder.

Kaç erkeğe kaç kadın

Dünyanın Neresinde
Kadınlar Daha Ziyade
Müsrif

En son istatistiklere göre, dünyadaki kadın ve erkekler memleketlere göre şöyle taksime uğruyor:

İngilterede 100 erkeğe 108 kadın isabet ediyor. Fransada 107, Amerikada 98, Almanyada 107, Japonyada 99, İsveçte 103, Holandada 101, Italyada 105, Türkiyede 108, Bulgaristanda 100, Macaristanda 106, Arjantinde 87, Lüksemburgda 94...

Harp başlamazdan önce İspanyada yüz erkeğe 106 kadın isabet ediyordu. Fakat harplerde ölen erkekler bu nisbete değiştirmiştir.

Başka bir istatistik de muhtelif memleketlerde kadınların yaptığı masrafları gösteriyor. Buna göre, orta halli bir İngiliz kadını bir senede, 2 eteklik, bir palto, iki şapka, 2 ayakkabı ile ufak tefek 25 lira sarfediyor.

Fransız kadınları bir senede üç eteklik, bir palto, üç şapka, iki ayakkabı ile 100 lira sarfediyor.

Amerika kadınları dört eteklik, iki palto, dört şapka, dört ayakkabı, ve üç yüz lira!

Bir senede İngilterede 350.000 evlenme oluyor. Evlenenler Fransada 280.000 Amerika hükümetlerinde 1.800.000, Almanyada 600.000, Japonyada 550.000 dir.

Boşanma rekoru Amerikadadır. Bu memlekette her sekiz kadından birisi boşanıyor. Diğer memleketlerde, İngiltere seksen kadında bir kadın, Fransada otuz kadında bir, Almanyada 200 de bir, Japonyada 1300 de bir kadın boşanıyor.

İngilterede orta halli bir kadın üç haftada bir kere sinemaya, üç ayda bir tiyatroya gidiyor. Amerika kadınları haftada bir sinemaya, iki haftada bir de tiyatroya gitmektedirler. Fransız kadınları ayda bir sinema, iki ayda bir tiyatroya giderler.

Tunus, Korsika meselesi büyüyor Çemberlayn İngilterenin siyasetini izah etti

(Baş tarafı 1 incede)

detli neşriyatı ile heyecana düşürül-
müş bir takım fesatçı kimselerin po-
lisin hayırhahane nazarları önünde yap-
mış oldukları şiddet ve tecavüz hare-
ketleri ile temayüz eden bir nümayiş i-
le başlamıştır.

Sabahleyin büyük bir kısmı Yahudi
olan nümayişçilerden mürekkep grup-
lar, İtalya aleyhinde bağırıp çağırarak
ve bir İtalyan kütüphanesi ile İtalyan
turizm kumpanyası bürolarının Tirren-
ta adındaki İtalyan sefrisefain kum-
panyasının Arzione isimindeki İtalyan
gazetesi binasının camlarını taşlamak
suretile Tunus sokaklarında dolaşmış-
lardır. Böyle olmakla beraber asayiş
temine memur kuvvetler müessir su-
rette müdahalede bulunamamışlardır.
Tecavüzler, fert veya cemaat halinde
bulunan İtalyanlara karşı yapılmış ol-
up bunların arasında bir takım yara-
lılar vardır. Müslüman ahalî, İtalya a-
leyhindeki nümayişlere iştiraktan mut-
lak surette istinkâf etmişlerdir.

İtalyan ahalî, bu tahrikât ve bu şid-
det hareketlerinden derin bir infial his-
setmekte ise de nümunî imtisal tes-
kil edecek bir disiplin muhafaza etmek
tedir. Konsoloshaneler erkânı Fransız
valii umumisi nezdinde şiddetli protes-
tolarda bulunmuşlardır.

Fransa müstemeleke ordusunu
çoğaltıyor

Paris, 5 (A.A.) — Petit Parisien ga-
zetesinin verdiği bir habere göre, Fran-
sânın altmış bin kişiden ibaret olan
müstemeleke ordusunun mevcudu, yüz
bin kişiye çıkarılmıştır.

Seferberlik halinde alınacak tedbir

Roma, 5 (A.A.) — Bir çok mebus-
lardan mürekkep bir grup, bir kanun
projesi tevdî etmiştir. Bu kanun pro-
jesi, umumî veya kısmî seferberlik ha-
linde istisnasız bütün mebusların ilk
saflara gönderileceğini natik bulun-
maktadır.

İngilterenin takip edeceği siyaset

Londra, 5 (A.A.) — Çemberlayn, A.
vam kamarasında muhafazakâr ve işçi
mebuslar tarafından İtalyadaki son
Fransız aleyhtarı tezahürat ve Başve-
kil ile Lord Halifaxın Roma seyahati
hakkında sorulan suallere cevap vere-
rek demiştir ki:

16 Nisan İngiliz — İtalyan anlaşma-
sının hiçbir hükmü, hiç bir suretle bi-
zim Fransaya karşı olan vecibelerimi-
zi müteessir etmemektedir ve Tunus,
Korsika ve Nis anlaşmadan evvelki mü-
zakerelede tahsisan mevzu bahis edil-
miş olmamakla beraber, bunlar da Ak-
deniz statükosunun muhafazası me-
cburiyeti ile temin edilmiş bulunmakta-
dır. (Alkışlar). İtalyan meclisindeki
tezahürat üzerine İngiliz büyük elçisi,
bu mahiyetteki hadiselerin ihdas edi-
len intibahı tahşih edecek tedbirler alın-
madığı takdirde dört devlet arasında
Münih teşriki mesaisinin istikbalî üze-
rine en gayri müsaît tesiri yapacağı-
nın İtalyan Hariciye nazırına bildiril-
mesine memur edilmiştir.

Nümayişler mürettep mi idi?

Roma, 5 (A.A.) — Bu sabahki gaze-
teler, dün Korsika ve Tunusta İtalya a-
leyhinde yapılmış olan nümayişlere ait
haberleri neşretmektedirler. Gazeteler,
bilhassa Ajaccio'da İtalyan konsoloha-
nesine karşı yapılan tecavüzden bah-
setmektedirler.

Messageiro gazetesi, Fransız gazete-
lerinin "ihtiyarî olarak yapılmış", diye
tavsiif etmekte oldukları bu nümayiş-
lerin bu suretle tavsiif edilmesinin ga-
rip olduğunu ileri sürmekte ve çünkü
Korsikada bu nümayişlerin yapılacağı-
nın geçen cuma gününden haber veril-
miş ve Fransız memurlarının himayesi
altında bulunan hususî bir komite ta-
rafından tertip edilmiş olduğunu yaz-
maktadır.

İngiliz gazetelerinin neşriyatı

Londra, 5 (A.A.) — İngiliz matbu-
atı, İtalyanın Fransaya karşı ittihaz
etmiş olduğu hattı hareketi şiddetle mu-
hakeme etmekte devam ediyor.

Times diyor ki:

Çemberlaynın Romayı ziyaretini, tari-
hinin resmen ilân tarihi tam zamanın-

da olmuştur. Çünkü İtalyan matbuatı,
nın Fransa aleyhindeki kötü hareketi
ve bu meselede İngilterenin Fransa
hakkındaki kötü hareketi ve bu me-
selede İngilterenin Fransa hakkındaki
gayet tabii sempatisi üzerine bu seya-
hat işinin tehir edilip edilmeyeceğini
herkes merak etmeye başlamıştı. Hal-
buki muhakkak olan bir şey varsa o
da, İtalyada bu gibi düşüncelerin tek-
rar uyanması Çemberlaynın Romaya
gitmek için başkaca bir sebep teşkil e-
der.

Çemberlayn, Avrupa hükümetleri re-
isleri arasındaki şahsî temaslar siya-
setinin idamesini bu yeni hâdise ile bir
kat daha zarurî görmektedir.

Daily Telegraph, İtalyanın Fransa a-
leyhindeki siyasetine katıyen devam et-
mek niyetinde olmadığını zannediyor,
ve diyor ki:

İtalya azamiyi istemek suretile bu
azamiden vazgeçerek, mühim tavizler
koparmak emelindedir. Bunun içindir
ki, İngilterede Alman hükümetinin hat-
tı hareketi büyük bir dikkatle takip e-
diliyor ve Berlinin İtalyan metalibati-
na karşı bir müzaheret siyaseti gütmek-
tiğini memnuniyetle görülmüyor.

Fransız gazetelerinin neşriyatı

Paris, 5 (A.A.) — Fransız matbuatı
son Fransız — İtalyan hâdiselerini
mevzu bahis etmektedir.

Journal diyor ki:

Tunusta 1936 senesinde bir tahriri
nüfus yapılmıştır. Bu tahriri nüfusa
göre, Tunusta 2.335.663 Müslüman,
59.485 Yahudi, 108.068 Fransız ve
94.289 İtalyan vardır. Diğer muhtelif
ırklara mensup on bin kişi mevcuttur.

Hiç şüphe yok ki, İtalyanlar iyi işçi-
dir. Fakat şurası muhakkak ki, gitgi-
de kesafet peyda etmekte olan muhace-
retleri "zulüm gören ekalliyetler", mev-
zu olacaksa haklarında derhal icap e-
den tedbirler alınacaktır.

Övr:

Kont Ciano, İtalyan parlamentosun-
da söylediği bir nutukla elde ettiği ye-
gâne müsbet netice, Korsikadaki bütün
partileri Fransızlık etrafında birleştir-
mek olmuştur. Diğer taraftan İtalya,
suursuz mütealebatı ile Fransız — İn-
giliz tesanüdünü daha ziyade kuvvet-
lendirmiş ve daha ziyade derinleştiri-
miştir. Ne Fransa ne de İngiltere Ak-
denizin bir İtalyan gölü halini alması-
na katıyen muvafakat edemez.

Humanite gazetesi, İtalyanın yeni
mütealebatında diğer bir talebi gizlemek
oyununu görüyor. İspanyaya vaziyet et-
mek.

Journal gazetesi ise, Fransanın Kor-
sikayı kılıç kuvvetile zaptetmediğini,
Cenova hükümetinin para mukabilinde
bu adayı Fransa kralı on beşinci Lui-
ye satmış olduğunu ve binaenaleyh,
bu bapta hiçbir mütealebede bulunmı-
yacağını yazıyor.

Japonya, İtalya taraftarı

Tokyo, 5 (A.A.) — İtalyanın şimalî
Afrika üzerindeki mütealebatına karşı
Japonyanın hattı hareketini izah eden
Japon Hariciye nezareti mümessili de-
miştir ki:

Japonyanın kendisine aynı komünist
aleyhtarı siyaset ile bağlı bulunan dev-
letlere sempati beslemesi gayet tabii-
dir. Hususile ki, Akdenizde böyle bir
siyaset takip edebilecek yegâne mem-
leket İtalyadır. Bununla beraber ancak
İtalyanın karar verebileceği meseleler-
de ona müzaheret etmek Japonyaya
düşmez. Japonya bu hususta hiçbir te-
sirde bulunamaz.

İtalya aldanyor

Paris, 5 (A.A.) — Mebusan meclisi,
Hariciye encümeni reisi Mistler, son
zamanların beynelmîlîl hâdiselerinden
bahsederek Kont Ciano'nun nutku mü-
nasebetile İtalyan mebusan meclisinde
yapılan tezahürata telmih etmiş ve
Fransanın Tunus arazisinin bir kısmı-
nı kendisine terkedeceğini ümit ettiği
takdirde İtalyanın aldanmış olacağını
söylemiştir.

Amerikada akisler

Nevyork, 5 (A.A.) — Havas:
Vaziyette son İtalyan meclisi hâdî-
selerile hâsıl olan gerginlik umumî alâ-

Çin-Japon harbi Mukden askeri fabrikaları yandı, Zayıat var

Hongkong, 5 (A.A.) — Çin ajansı
bildiriyor:

Düşmanın, Çin hücumundan sonra,
Yoşoydan geri çekilmesini müteakip,
Hunanda, çarpışmalar başlamıştır. Şim-
diye kadar Dong-ding-Hu gölünde bu-
lunan Japon topçukerleri, vaziyetlerini
tehlikede görerek bugün buradan çek-
ilmişlerdir. Japonların Kanton - Han-
keu demiryolunun şimal mmtakasında
bulunan kıtaları vaziyetlerini muhafa-
za etmekte ise de Mihocide bulunan
kıtaları Çinliler tarafından muhasara
altına alınmıştır. Bunların vaziyetleri
tehlikelidir.

Kvangan demiryolu üzerinde şid-
detli muharebeler olmaktadır. Bu mu-
harebelerin neticesinde Şanhoci şehri-
nin mukadderatı belli olacaktır.

Şungking, 5 (A.A.) — Şanghayda
rusça intişar eden bir gazetenin bildir-
diğine göre, Japonların elinde bulu-
nan Mukden askeri fabrikalarında
yangın çıkmış ve binaların büyük bir
kısmı harap olmuştur. Yangının sebe-
bi henüz anlaşılamamıştır. Yangın es-
nasında 53 tayyare, 6700 havan topu,
500 bin fişek mahvolmuştur.

Çekoslovak Başvekili Fransanın ismini işitmeğe tahammül edemeyiz diyor

Paris, 5 (A.A.) — Çekoslovak baş-
vekili B. Beran, Petit Parisien gazetesi-
nin bir muharririni kabul etmiştir.

Başvekil ezimle demiştir ki:
"Çekoslovak iktisadiyatı Alman
iktisadiyatına sıkı bir surette bağlı ol-
duğundan Çekoslovak siyasetine bit-
tabi Almanya ile en iyi münasebetler
idame etmek zarureti hâkim olacaktır.
Mumailiyh netice olarak Fransanın
Çekoslovakya'da şimdiye kadar ka-
zanmış olduğu bütün sempatiyi kay-
betmiş olduğunu ve Çek milletinin yü-
reğinde bir yara sızısı hissetmeksiz
Fransanın ismini işitmeğe tahammül
edemeyeceğini söylemiştir.

Fransada Yeni bir kabine mi vücuda getirilecek

Paris, 5 (A.A.) — B. Daladyenin va-
ziyeti kabinde iki azası bulunan sosya-
list birliği fırkasının kararları yüzün-
den daha ziyade müşkülleşmiştir. Filva-
ki bu fırka, gayrikanunî grevi teessüfe
şayan bulmakla beraber kararnameler
ve sosyalistlerle komünistleri hariç bi-
rakacak yeni bir parlamento ekseriyeti
teşkil aleyhinde ve bir selâmeti umumi-
ye kabinesi vücuda getirilmesi lehinde
karar vermiştir.

Umumi müfettişlik müşavirlik- lerine tayin

Ankara, 5 (Telefonla) — Açık bu-
lunan birinci umumî müfettişlik iktisat
müşavirliğine iç ticaret umum
müdürlüğü dahilî ticaret müdürü
Ekrem Ediz, ikinci umum müfettiş-
lik iktisat müşavirliğine iç ticaret
umum müdürlüğü kredi işleri müdürü
Mesut Sarmanın tayini Vekiller
Heyetince kararlaştırıldı.

Halk sevinç içinde

Çankırı, 5 (Husufi) — Reiscumhu-
rumuz İsmet İnönü'nün tegrifleri haberi
üzerine halk bayram sevinci içinde tak-
lar hazırlamıştır.

Mülhakattan gelen heyetler misafir
edilmektedirler. Kastamonu valisi, me-
buslar buraya gelmişlerdir.

Kastamonu, 5 (Husufi) — Vilâyet
Parti kongresi aym dokuzunda Şefimi-
zin huzurunda yapılacaktır.

kayı çekmektedir:

Nevyork Taymis gazetesi diyor ki:
Bir gün ortaklık sükknet içinde iken
ertesi günü İtalya ansızın Tunus, Kor-
sikayı, Nis ve yahut Savoiyi istiyor.
Faşist hükümeti, mebusları ve matbu-
atı kontrol etmesine rağmen, mesuliye-
ti kabul etmiyor ve tanzim edilmiş ol-
ları bu hareket "kendiliğinden", dir.

Diktatörlüklerin demokrasilere kar-
şı olan imtiyazlarına gunu da ilâve et-
mek icap eder: Muayyen bir anda mu-
ayyen bir millete veya gruba karşı ken-
diliğinden bir halk isteği imal edecek-
lerinden emin olunan "buhran fabrika-
ları", na ancak diktatörlükler malik o-
labilirler.

Yahudi düşmanlığı Almanya'da yeni bir emirname neşredildi

Almanya, İtalya, Norveç ve Macaristanda alınan tedbirler

Berlin, 5 (A.A.) — Ekonomi nazırı
doktor Funk, ekonomik hayatın, em-
lâk ve arazinin ve millî geilirlerin bü-
tün diğer şubelerinin Yahudilerden
tamamiyle kurtarılması, hakkında
bir emirname neşretmiştir..

Bu emirname mucibince, yüksek
idari makamlar, Yahudileri kendi
müesseselerini veya gayrimenkul
lerini tasfiye etmeye davet edecek-
tir. Bu malları muvakkat surette
idare için tröstler tesis olunacak-
tır. Yahudiler, bundan böyle gayri-
menkullerin emlâk ve arazi ve es-
ham ve tahvillât alamıyacaklardır.
Yahudiler, halen ellerinde bulunan
bütün kıymetli evrakı, esham ve tah-
villâtı mecburî surette depo edecek-
lerdir. Yahudilere, umumiyetle al-
tın, plâtin, gümüş eşya ile kıymetli
taşlar ve inci alıp satmak veyahut
rehin olarak koymak memnurdur.
Yahudi elinden bu gibi eşyayı ancak
resmî bürolar satın alacaktır.

İtalyada

Roma, 5 (A.A.) — Irkın müdafa-
asına müteallik olan kararnamenin,
Yahudilerin arı ırka mensup hizmet-
çi kullanmalarını meneden madde-
si, gün İtalyanın her tarafında me-

riyet mevkiline girmiştir.

Yalnız muhtelif aileler yani kar-
kocadan biri arı ırktan ve diğeri Ya-
hudi olan aileler, zabıta tarafında
takdir edilecek hususî bazı hallerde
arı ırka mensup hizmetçi bulundura-
bileceklerdir.

Nihayet dahiliye nazırının takdir
edeceği bazı hususî hallerde Yahudi
ailelerin yalnız hastabakıcı sıfatıyla
hizmetçilerini muhafaza etmelerine
müsaade edilecektir.

NORVEÇTE

Oslo, 5 (A.A.) — Norveçte Yah-
diler aleyhinde bir hareket teressüm
etmeye başlamıştır. Osolonun birçok
mağazalarının vitrinlerine halk
"Yahudilerle alış veriş etmemeye,
davet eden levhalar konulmuştur.
Diğer birtakım afişlerde de Norveçli
Yahudiler için sığınacak memle-
ket haline gelmesine her ne pahası-
na olursa olsun mani olunması it-
zumundan bahsedilmektedir.

Macaristan Mübadele İstiyor

Budapeşte, 5 (A.A.) — Pazartes-
günü çıkan hükümet taraftarı yed-
Hafton gazetesi Amerikada oturan
Macarlarla Macar Yahudilerinin mü-
badelesini teklif etmektedir.

Letonyo İngiltereden silâhını alacak?

Londra, 5 (A.A.) — Letonya Hari-
ciye Nazırı Manters, resmî bir ziyaret
maksadile bu sabah Londraya gelmiş-
tir.

Manters, öğleden sonra Çemberlayn-
ı, yarın Halifaxı, ziyaret edecek ve
perşembe günü kral tarafından kabul
edilecektir.

Londra, 5 (A.A.) — Manters bugün
öğleden sonra Alexandr Cadogan tara-
fından kabul edilmiştir. Nazırın, İn-
giliz devlet adamlarıyla yapacağı görüş-
meler esnasında hükümetinin İngilte-
reden silâh satın alması meselesi ile
meşgul olacağı zannedilmektedir.

İki vapur battı

Berlin, 5 (A.A.) — Bu sabah Ham-
burgda Laplata isimindeki Alman va-
purunun sahibine radyo ile gelen ma-
lûmata göre, Akti isimindeki Yunan va-
purile, Laplata arasında dün saat 13 te
Ouessantın karşısında Fransız sahille-
ri açıklarında bir çarpışma olmuş ve
Akti vapuru batmıştır. Vapurda bulu-
nan 16 erkek ve bir kadın kayıptır. Lap-
latanın üçte ikisi su altında ve Ro-
morkörle Brest'e çekilmektedir. 8000
tonluk olan vapur Bueons - Aïrese git-
mekte idi.

Alman Hariciye Nazırı bugün Fransada bulunacak

Paris, 5 (A.A.) — Gazeteler Harici-
ye nazırı Von Ribbentropun yarın Pa-
rise yapacağı ziyareti hararetle mev-
zu bahis ederek, umumiyet itibarile
bu ziyaretten Fransız — Alman mü-
nasebetlerinin iyileşmesini ve Avrupa
sulhunun kuvvetlenmesini beklemekte-
dir.

Paris, 5 (A.A.) — Röyter ajansı mu-
habirinden:

Alman sefareti, çarşamba günü B.
Fon Ribbentrop gerefine verilecek zi-
yafete ait davetnameleri Almanca lisa-
nile yazmak suretile diplomasi haya-
tında bir emsal ihdas etmiştir. Şimdi-
ye kadar bu kabil davetnameler, sefirin
bulunduğu memleket lisanile kaleme a-
lmakta idi.

Berlin, 5 (A.A.) — Hariciye nazırı
von Ribbentrop, yirmi kişilik maiyeti
ile birlikte bu akşam saat 21.25 de eks-
presle Parise hareket etmiştir.

Üçüncü Daire Reisliği

Ankara, 5 (Telefonla) — Emni-
yet umum müdürlüğü basın ve yayın
direktörü Mehmet Ali üçüncü daire
reisliğine tayin edilmiştir.

B. M. Meclisi toplantısı

Ankara, 5 (A.A.) — B. M. Meclisi bu-
gün Refet Canitezin başkanlığında to-
planmış ve memurin kanunu muvakkat
encümeni ile vilâyetler hususî idareler
tetkik encümenine ve avcılık kanununun
ek kanun lâyihasını tetkike memur en-
cümene seçilecek azayı ayırdıktan sonra
içtimaa nihayet vermiştir.

Meclis çarşamba günü toplanacak-
tır.

Müfredat Programları

Kültür Direktörü Bay Tevfik Kutun
başkanlığı altında pedagoji profesörü
Sadrettin Celâl ve genç ispekterlerden
Reşat Nurinin iştirakile bir komisyon
toplanmış, okul müfredat programları

Vali iş başında

(Baş tarafı 1 incede)

direktörleri, encümen azaları takdim e-
dilmiş ve Lütfi Kırdar hepsiyle muhtelif
mevzular üzerinde görüşmüştür.

Bundan sonra ziyarete gelen Üniver-
site Rektörü Cemil Bilseli, Tıp Fakülte-
si dekanı Nurettin Aliyi ve diğer Üni-
versite dekanlarını kabul etmiştir.

Sabah yapılan ziyaretler arasında
otobüsçüler de müracaat ederek birçok
otobüslerin ufak bazı sebeplerden do-
layı seyriseferden menedildiğini, fakat
bu sebeplerin işlemlen menedilecek
kadar mühim olmadığını ileriye sürmüş-
lerdir.

Vali, kendisinin bu işi tetkik edece-
ğini ve ancak bir hafta sonra cevap ve-
rebileceğini söylemiştir.

Saat 14 de de Partiye gelerek orada
bir müddet meşgul olmuştur.

Akşam saat 17 den sonra şehrimizde
bulunan bazı mebuslar da kendüsini zi-
yaret etmişlerdir.

Eski vali Muhittin Üstündağ da dün
yeni Valiye Belediye makamında ziya-
ret etmiş, bir müddet görüşmüştür.

Sabık vali Muhittin Üstündağ bütün
şubelere dün şu veda tamimini yolla-
mıştır:

Değerli arkadaşlarım;

"— On üç yıl belediyenin, 10 seneyi
mütecaviz de vilâyetin başında ifa et-
miş olduğum dağdağlı vazifeden ayrılır-
ken hepimizden gördüğüm, sürekli ve
samimi yardımdan ve sevgiden dolayı
size yüreğimin bütün açıklığı ile teşekkür
etmek benim için bir borç olduğuna
kadar da bir ihtiyacıtır.

Sizinle iş arkadaşlığı etmeden mah-
rum kaldığım zevki memleketin en de-
ğerli mümtaz idare ricalinden pek sayın
Doktor Lütfi Kırdarın beni istihlâf et-
miş olmasıyla telâfi ediyor ve hayatta
hepinize sonsuz başarılar ve saadetler
diliyorum.

Usküb'ün meşhur kuyumculuğu

Gün geçtikçe yavaş yavaş sönüp gidiyor

Usküp çok eskidenberi el işlerinin ve muhtelif sanatların çok ileri gittiği bir şehirdir. Evliya Çelebi bile, bu şehirdeki esnafın faaliyetlerinden bahsetmiş, Usküp için: "Ortasından Vardar nehri akan bu cennet şehrinde bin bir sanat vardır," demiştir. Evliya Çelebiye göre, bu şehirdeki çalışan esnafın yorulmaz elleri pek sanatkarane nakışlar işlemiş, eş olmuştur. Bu nakışlarla yastıklar yapmış, kuşak ve çuhadan eldivenler yaratmış, arada bile bulunmayan kıymetli püsküllü perdeler dokumuştur.

O eski günlerde, ne bonolar, ne bankalar, ne de esnaf odaları vardı. O zamanlar bir şehri kalabalık halkı değil, sanat ve esnaf teşkil ederdi. O zamanki Usküpte, her sanatın kendi çarşısı, mahallesi de vardı. Muhtelif sanatların esnafı orada yaşar, çalışır ve mallarını satardı. Evlatlarını esnaf yetiştirmek istiyen Usküplüler erkek çocuklarını bu mahallelere götürür, çocuğun verecek olduğunu sanat ustasına: "Çocuğum sana emanet, eti senin, kemigi benim!," derlerdi. Adet böyle idi. Yani usta çırğını istediği kadar dövsebilirdi, yalnız "kemiklerini kırma," demek isterlerdi!

Bununla beraber ustada sopa ve dayaktan uzak değildi. Bir kabahat, bir yolsuzluk yaptı mı, ona da esnaf cemiyeti cezalandırırdı. O zamanlarda esnaf arasında "Ustabaşı," nm sözü geçerdi. Ustabaşı kâtibi ve on iki azası esnaf mahkemelerini teşkil ederdi.

Evliya Çelebinin o kadar güzel anlatıldığı ve tarif ettiği Usküp esnaf hayatı bu gün günden güne sönmeğe üzengidir.

Zaman eski esnaf cemiyetlerini silip götürmüş, yerlerine sanayi ve ticaret odaları geçmiştir. Yeni hayat, yeni yaşama tarzı bir çok âdetleri ve ihtiyaçları değiştirmiş, bir çok eski esnafı işsiz güçsüz bırakmıştır. Daha sonraları kepenkler kapanmış ve bir daha yerlerinden oynatılmamış. En kalabalık yer olan bedestan bu gün gündüz, sessiz sadasızdır. Eskiden arı kovanını andıran bu bedestanda bu gün iki üç dükkân ya var ya yoktur. Diğer dükkânlar kalmı demir kepenklerle örtülmüştür. Üzerinde kocaman kilitler duruyor. Çarşının büyük demir kapısı ya çürümüş, mutlak ya bu gün, yarın yıkılacak.

Bazı sanatlar tamamen kaybolmuştur. Eskiden saatler için köstek yapan köstekçiler bu gün tamamen kaybolmuştur. Eski tüfekçiler de artık tüfek yapmıyorlar. Eski silâh, yatağan ve sikke satıyorlar. Dükkânları bugün çok küçük ve karanlıktır. Eskiden meşhur silâhçıların mağazaları bu gün daha ziyade hırdavatçı dükkânlarına benziyor.

Eskiden çok büyük işler yapan bacarcılar, bugün fabrika mallarının rekabetinden dolayı ekmeceklerini zor buluyorlar.

Mumcuların yerinde bu gün yer yer modern elektrik malzemeleri ve radyo makineleri satan büyük mağazalar göze çarpmaktadır. Yorgancılardan tok sesleri bugün pamuk çözen ve alet makinelerin uğultusuna boğulmaktadır. Dügmeçiler, sedefçiler, bıçakçılar bu gün Usküpten yok olmuştur.

Bir çok eski sanatlar, zamana uymağa mecbur oldu. Berberler, raflarında sıra sıra duran süllük dolu kavanozları sokağa attılar. Abacılar ve terziler "frenk tarzı," olmuştur. Usküp bütün bugünkü çarşıları çarşılarını lâstikten yapıyorlar.

Uskübin bugünkü kuyumcu çarşısı bir çok eğri bğrö sokak ve çıkazlar teşkil etmektedir. İnsan bu çarşıdan geçerken kalbi acıdan sızlar. Her taraf kapalı, tektük bir dükkân açık, o da boş, içerdeki sinek avlıyor. Uskübin en meşhur eski kuyumcu dükkânlarından birine giriyorum. Tez-

gâhta ince bir tütün tabakasına eğilmiş, ince âletlerle üzerinde çalışan bir ihtiyar buldum.

Kendisi, dediğine göre, bütün ömrünü hep bu ince sanatla geçirmiştir. Hayatı hep bu ince sanatla gümüş dan telleri işliye işliye bu dört duvar arasında geçmiştir.

Hakikaten kuyumculuk neşe ve ke-derin uzun ve ince bir yaldızlı gümüşlü dantelden başka bir şey değildir.

İhtiyar kuyumcu bana:

— Sanatımdan hiç bıkmadım, dedi. Bizim sanat yorucu olmakla beraber çok zevkli ve güzeldir. Ondandır güzel dünya olmaz. Sonra, şunu da söyleyeyim ki, herkes kuyumcu olamaz, bu sanat için sevgi ve deha lâzımdır. Ben kuyumculuk için canımı veririm.

Kuyumculuk her sanattan üstündür. O, tam manasile bir güzel sanattır. Böyle olmakla beraber, kuyumculuk yavaş yavaş kayboluyor. O kalabalık kuyumcu dükkânlarından bugün Usküple beş altı tane ancak kalmıştır. Onlar da iyi işlememektedir. Bakınız şurada bir komşumuz vardır. Genç, istidatlı ve çalışkan bir kuyumcuydu. Bu yaz kepenklerini çekmiş, dükkânını kapatmış, şoför olmuştur. Öteki komşumuz öğleden evvel inhisarda işçi olarak çalışıyor, öğleden sonra dükkânında eski küpeler tamir ediyor.

Eskiden kuyumcular ince işlerden maada kalem işi de yaparlardı. Kuyumculukta ince iş gümüş veya yaldızlı telle, kalem işi, küçük ve ince bir zimba ile yapılır.

Bu, taslara, tabaklara, vazolara, bütün tabakalarına ve saire üzerine nakışlar ve çiçekler işlenerek yapılırdı.

Kalem işi maziye karışık hemen hemen bir asır olmuştur.

İhtiyarın sesinde bir titreme sezdim:

— Kimbilir belki de kuyumculukta diğer ince işler de yakında maziye karışarak, aynı akıbete uğrıyacak dedi ve ilâve etti:

— Görüyorsunuz ya, bu gün bu güzel sanat artık eenebileri bile eskisi gibi alâkadar etmiyor..

Bugün Usküpte Evliya Çelebinin vaktile o kadar methettiği ve beğendiği esnaf çarşısından eser kalmamıştır.

E. B.

Saraç köyünde bulunan define

Define bulan köylü uzun ısrarlardan sonra yerini gösterdi

Kepsüdün Saraç köyünde bir define bulunmuştur.

Kıymeti mühim bir yekûna balığ olduğu anlaşılan bu define şu suretle elde edilmiştir:

Saraç köyünden Osmanoglu 45 yaşlarında Raif Gökçe adında bir adam, köy civarındaki tarlasında çift sürerken sabahtan demir bir kapak olduğu hissini veren bir taş takılmıştır. Taşı kaldıran çiftçi hayalinden bile geçirmediği, kendisini şaşkına çeviren bir manzara karşısında kalmıştır. Çünkü kapak altında meydana çıkan itina ile yapılmış bir kabı andıran yerine altınla dolu olduğunu görmüştür.

Raif karanlık bastıktan sonra geceleyin altınları gizlice bir tarafa saklamıştır. Hiç ümit etmediği zamanda büyük bir servete kavuşmanın sevinci ve heyecanı içinde olan köylü o gece sabaha kadar uyumamış, sabah olur olmaz altınlardan bir miktar alarak şehrimize gelmiş ve bunları bir sarrafa göstererek satmıştır. Altınları henüz hangi sarrafın aldığı anlaşılmamıştır.

Konyada yeni yollar

Yenişehir - Konya Yolunun Arızalı Kısımları Düzeltildi

Konya, (Hususi) — Vilâyetimizin muhtelif yerlerinde sonbahar yol faaliyetine devam edilmektedir. Bu cümleden olarak Seydişehir, Bozkır ve Ereğli yollarında ameleler çalıştırılmaktadır.

Diğer taraftan Konya Beyşehir yolunun Altınapa kısmında silindiraj işi ne emaneten devam ediliyor. Bu onarma işi kısa kadar bitecektir. Yine Konya - Beyşehir yolunun çok arızalı olan Hacı Osman bazarı mevkiinde yeni bir kavşak açılmaktadır.

Damızlıklar

Konya, (Hususi) — Ziraat Vekâleti, gelecek sene vilâyetimiz için çifteler harasından 130 baş teke, Konya harasından 11 baş yerli karabağa, Çifteler harasından 7, Karacabeyden de iki merkep aygırı tefrik edileceğini Konya valiliğine bildirmiş ve bu hususta vilâyetin mütealeasını sormuştur.

Bundan sonra Raif köye dönmüştür. Fakat hareketlerindeki gayri tabii köylülerin gözünden kaçmamış ve keyfiyetten jandarmayı haberdar etmişlerdir.

Bu suretle yakalanan Raifte yirmi kadar eski devirlere ait altın bulunmuştur.

Kendisi sıkıştırılmışsa da başka olmadığında ısrar etmiş, nihayet diğerlerini de getireceğini, kendisine itimat edilmesini söyleyerek müsaade almış, ortadan kaybolmuş ve kendisi bir hay-

li aranmıştır. Bu arada köylüler ve jandarma Raifin defineyi bulduğu Altınapa mevkiindeki tarlaya da gitmişler, eski devirlere ait olduğu anlaşılan bir nevi harçla yapılmış defineye yerini görmüşlerdir.

Raif, vakadan bir gün sonra şehrimizde yakalanmıştır. Altınlar aranmaktadır.

Aynı köyden evvelce bazı kimselerin de böyle defineler ele geçirdiği şayiati dolaymaktadır.

Eski Bulgar Kralı Frdinand'a ait hatırrlar

(Baş tarafı 2 nci sayıfada)

ya hiç!," di. O, büyük oyunculardan olmak istediği için Va bangue oynuyordu. Birinci ve ikinci Balkan harplerinde Bulgar ordusunun seferberliğe kadar gidip kalmasına kanaat etmiyeyerek İstanbulu da almak istemişti. Umumi harp senelerinde bu hırsı daha çok arttı. O zamanki Bulgar başvekil Radoslavov ile Kral Ferdinand her yerde olmak ve her yerde kalmak istiyorlardı. Bulgar askerlerinin ayağının bastığı her yer onların olmalı idi. Filhakika umumi harp içinde Bulgar askeri Şaradından Adriyatik denizine yaklaştı. Karadenize dayandı. Tunayı geçerek Karpatlara vardı.

Şarkî Rumeli Meselesi

Bulgaristan Lâhey konferansına iştirak etmişti. Bu konferansta müstakil devlet olarak temsil edilmesini Türkiye şiddetli protesto etti. Bu hâdise üzerine Berlin muahedesinin Türkiye ile Bulgaristan arasına koyduğu münasebete artık nihayet vermek zamanı geldiğini Kral Ferdinand arzettiler.

Bulgar istiklâlinin ilânı meselesini ciddi olarak düşünmek icap ettiğini ve Bulgaristanı vasiye muhtaç vaziyette tutan bağların koparılmasını söyledim. Bu bağlar kopacak olursa harici istiklâlimiz elde edilecekti. Halbuki Lâheyde hakem anlaşması meselesinde aleyh-

te rey vermemiz için Türkiye tazyik ediyordu.

İlk defa olarak bahis mevzuu olan istiklâliyet konuşmamızda Kral Ferdinand memnuniyet beyan etti. Arzedceklerini yarıda keserek bu mesele üzerinde benimle uzun uzadıya görüştü. O zaman anladım, ki benden evvel hükümetlerden bazıları da istiklâliyet meselesini ona açmışlar! Bulgaristan kendisine çok ağır gelen bu vaziyet ten ebediyen ne suretle kurtulabileceğinin onu çok düşündürdüğünü, söyledi. Kendisine cevap olarak ilk fırsatın gözetilmesi icap ettiğini ve bu ilk fırsatın derhal istifade ederek istiklâle kavuşmak imkânlarını büyük bir basiretle araştıracağımı söyledim.

Bizim hâlâ itham ediliğimiz bazı cihetler ne kadar mânasızdır. Bu şüpheler doğru değildir. Kral Ferdinandla, ben, güya, Avusturyayı ilhak etmek istediği Bosna Hersek meselesinde kolaylaştırmak için bu suretle hareket etmişiz.

İstiklâl ilânı kararı prensip olarak verilmişti. İki Türk vilâyetinin Avusturya tarafından ilhakından evvel bu karar verilmişti. Bu karar verilirken Bosna Hersek'in ilhakı Hamburg hânenarı için günün meselesi değildi.

Kral Ferdinandla istiklâliyet ilânı işini prensip itibarile görüşüp kararı mızı verdiğimiz gün, sözü başka mühim bir meseleye de intikal ettirdim.

(Makedonya meselesi ve diğer hâdiselelere ait safahatı başka bir makalede vereceğiz).

karşı garip bir soğukluk duymuştu. Bir türlü kendini veremiyordu.

Ayağa kalkan adam:

— Benim sevgili kızım, dedi. Seni bulduğuma ne kadar sevindiğimi tarif edemem.

Meriyi kucaklamak istiyormuş gibi kollarını açmıştı. Meri güçlükle o kolların arasına girebildi. Ve zahmetle kendini öptü. Bu adamın dudakları onun etini yakıyor gibi idi..

Adam sordu:

— Buraya gelinceye kadar yolculuğun iyi geçti mi?

— Evet çok iyi geçti.

Fakat Meri, bir evlât alâkasını göstermek zarureti de hissediyordu. Onun için, bundan sonraki sözlerine mümkün olduğu kadar canlılık vererek:

— Yollar, pek güzeldi. Manzara bulunmazdı. Ömrümde bu kadar güzel şey görmedim.

Bir müddet sonra çay getirdiler. Hizmetçi dışarı çıktı. İkisi başbaşa kalmıştı. Erkek:

— Bu hal, benim çoktandır mahrum bulunduğum bir alle samimiyetidir sevgili kızım. diyordu. Bana kendi elinle çay koyar mısın?

Aradaki gergin ve gayritabil vaziyet yavaş yavaş zall olmuş bulduğundan Meri de kendisini daha rahat bulmağa başlamıştı. Lord, koltuğunun arkasına yaslandı.

— Kendisini hayır-sever bir adam olarak tanıttırması. Lord Bogard, hayatında iyilik etmiş bir adam olmadığı için, servetini ona bırakmak suretiyle bu ihmali bir nevi tazmin etmiş oluyor. Bana öyle söyledi. Hayır sever Vilyam Keyse de, bu para ve emlakle bilâhara Bogard şatosunu sanatoryuma çevirmek niyetindeymiş. Tahminime kalırsa, şimdi Lord Bogard pek ziyade hayrete düşecektir.

— Olur sey değil. Bütün bu yapılanlar bir şantajdan başka bir şey değildir. Senin gibi bir zekâ ve tecrübe adamının bu gibi şeylere ehemmiyet vermesine hayret ediyorum Bosankert!

Bu sözleri söyleyen Lord Bogard o kadar hiddetlenmişti ki kütüphanesinde heyecanla üç aşağı beş yukarı yürüyüp duruyordu.

Fakat buna karşılık aldığı kısa ve keskin cevap şu oldu

— Maalesef bir kızımı olduğunu kabul etmek mecburiyetindesiniz Lord Bogard!

Hiddeti daha ziyade artan Lord bu defa bağırarak:

— Sen, dedi. Sen ahmaksın Bosankert!.. Hele bu meselede böyle bir hataya düşmüş olduğundan dolayı badema, avukatlarımı değiştireceğim. Sizin müesseseyi terkedip bir başkasına gideceğim..

— Böyle bir hareket, benim daha çok hoşu-

Mektep kitaplarınızı VAKIT Yurdu satış yerinden kolaylıkla tedarik edebilirsiniz

Pariste yeni bir komedi mektebi açıldı

Sahne hayatına atılmadan evvel genç meraklılara aktörlüğün alfabesi öğretiliyor

salâhiyet ve bu salâhiyetin verdiği hâkimiyetle söyler, karşısında bulunan talebenin vaziyeti yavaş yavaş değişir. Bir talebeye şunları söylüyordu:

— Size fanteziyi yasak ediyor değilim. Bilâkis tasvip ederim. Hepinizin şahsiyetinize göre hareket etmek ve rollerinizi yaşamak istediğinizi anlıyorum. Çok güzel. Her zaman doğru söyleyiniz, fakat aynı zamanda da doğru düşününüz...

Genç kızlara şunları anlatıyordu:

— Genç kızlar, siz aileniz içinde, annenizin babanızın, kız kardeşlerinizin, kardeşlerinizin, köpeğinizin, kedinizin, hattâ kuşlarınızın yanında yaşıyorsunuz. Şimdi size soruyorum? Buraya gelmiş olmakla bunlara mukabil ne buldunuz? Belki hoş gider bir hayat, fakat bu, çok defa hep aynı şeydir. Sizi bekleyen komedi işte şuradadır. Orada rüyalarınızı yaşıyacaksınız, bu rüyalar belki bir gün hakikat olacaktır. Lâ

kin bu bazılarınız için bir meserret, bir saadet bile olsa yine bazılarınız için meşakkattir, faciadır.

Ders saatlerinizde burada birlikte çalışacağız, böylece birbirinizi daha iyi tanımış olacaksınız. Yalnız miskinlik lâzım değil, değil mi? Sizi zevklerinize denenecek değilim, yalnız bunlar vazifelerinize engel olmamalıdır.

Her şeyi vaktinde yaparsanız kendi kendinize hürmet etmiş olursunuz, fakat başkalarına da hürmet etmelisiniz...

Komedi mektebinin orijinalitesi ve faaliyeti hakkında daha iyi bir fikir edinebilmek için çalışan gençleri de linlemek lâzımdır.

Gaby Sylvia, on sekiz yaşında, sevimli çehrelli, güzel sarı saçlı bir kız şunları anlatıyor:

— İlk işe başladığım zamanlar, benim için unutulmaz hatırlarla doludur. O zaman çok cesaretti idim. Hiç sıkıl-

mazdım. Fakat beni en ziyade kızdıran, canımı sıkan şey nedir bilir misiniz? Makiyaj! Makiyaj beni tamamiyle başka bir şekle sokuyor, beni benliğimden çıkarıyor. Ama, işin tuhafı, bu da hoşuma gidiyor. Hayır, ben hiç sıkılmadım. Yalnız ikinci piyesimde korku yahut helecan denilen o müthiş şeyi tatmış oldum. Bu, bütün hareketlerimi meflûç bir hale getiriyordu. Ben tiyatro için bayılırdım. Fakat arada sırada sinema için de çalışmalıyım...

Kumral güzeli, sevimli bir kızcağız olan Jakelin Marson da şöyle diyor:

— On yedi yaşındayım. Bana öyle geliyor ki, daha şimdiden tiyatro havasının içinde yaşıyorum. Annemin yanında iken konservatuarın birinci mükâfatını kazanmıştım. Daha altı yaşında bir çocuk iken komedi oynamak çok hoşuma giderdi. Her akşam annemin babama bir sürpriz hazırlardım. Roller icat eder, aynada kendimi tetkik ederdim.

Böyle olmakla beraber derslerimi de ihmal etmiyordum. Almanca ve İngilizce konuşurum. Dansı da çok iyi öğrendim. Şimdi burada çalışıyorum. En ziyade sevdiğim tiyatrodur. Bir ara kederlenirsem Rulonun yanında her şeyi unutur, yeni bir şevk hissederim, o bana nefsimi itimat etmemi telkin etmesini çok iyi bilir. Tiyatro benim bütün hayatımdır, bunu sinemaya tercih ederim. Fakat ne yaparsınız, ara sırada biraz fazla para kazanmak lâzım. Bunlar günlerde Mon küre sezle riş oyununda rol alacağım. Ben böyle kalmak değil, büyük bir artist olmak istiyorum...

Odet Kontinin fikri budur:

— Ben kendi şahsiyetimden başkasını oynamak isterim. Bununla beraber halkı heyecana düşürmek de en büyük arzularımdan biridir. Kim bilir, belki şimdiye kadar sahnede bunu yapamamış olmağım bana bu arzuyu telkin ediyor. Evvelce çok tembeldim, fazla çalışmak istemezdim. Lâkin Reymon Ruloyu tanıdıktan sonra her şey değişti. Ondan aldığım şevk ve gayret beni çalışma sahasında büsbütün başkalaştırdı.

Dr. Hafız Cemal

Dahiliye mütehassısı, İstanbul
Divanyolu, No. 104, Tel: 22398

İstanbul beşinci ıera memurluğundan: Mahcuz ve paraya çevrilmesine karar verilen karyola, konsol, ayna, bali kağı, dikiz makinesi ve saire 7—12—938 tarihine müsadif çarşamba günü saat 10.30 ile 12 arasında Sarıyerde Sarı Hüseyin sokağında 15 No. lu hanede ilk açık arttırma suretile satılacağından taliplerin yevm ve saati mezkûr mahallinde hazır bulunacak satış memuruna müracaatları ilân olunur.

— KURUNun kitap şeklinde roman tefrikası —

82

LÂSTİK YÜZLÜ ADAM

ma gider Bogard. Zaten ben de buraya, yeni bir anlaşma yapmak veya sizinle alâkâmızı büsbütün kesmek teklifinde bulunmak üzere gelmiştim.

Bunun üzerine Kliford Bosankert bir kelime daha söylemeksiz, tersyüzlü döndü ve kapıdan dışarıya çıktı.

Lord Bogard, bir müddet kendî kendine sönendikten sonra şatoda bulunan Vilyam Keys'i yanına çağırttı.

Vilyam Keys, hâdisе hakkında kendisine malûmat verilince, sadece gülümsedi. Verdiği cevabın da meraka değer hiç bir tarafı yoktu.

— Ben bu meseleyi çoktandır biliyordum, dedi. Mevzubahs kızın adı Meri Mortimer'dir. Bir Amerikalı aktirisin kızıdır. Annesinin sahne adı Jüdit Mortimer'dir. Kendi adı ise, Alis Panela Gurney'dir. Şimdi bu kız, verasetine hak iddia etmek için Londraya gelmiş bulunmaktadır.

— Bu vaziyette ne yapmak fikrindeisin. Herhalde işlerimiz alt üst oluyor.

Vilyam Keys oturdu:

— Adamlarımdan biri yanlış hareket etmeseydi bu kız da şimdi ortadan kalkmıştı. Gerçi yanlış hareket eden adamım, cezasını görmüştür. Fakat ne çare... O dakika için işiştan geçmiştir. Şimdi ben senin bir mektup yazmanı istiyorum. Hazır kalem kâğıt da var. Haydi bakalım Ben söyleyeyim. Sen

LÂSTİK YÜZLÜ ADAM

Yirmi dakika sonra, yazılmış ve hazırlanmış olan mektubu Vilyam Keys bir kere daha gözden geçirdi. Mektup şöyleydi.

— Sevgilim Meri... Sana göbek adıyla hitap etmek teklifsizliğini gösteriyorum. Çünkü senin babanım. Seni bulmakta bu kadar geciktim. Fakat talih bu... Bana daha dün haber verdiler... Avukatlarımdan öğrendim... Bu mektubu müşkilatla yazıyorum. Onun için kısaca arzumu söyleyeyim. Seni sıratla görmek istiyorum. Hemen derhal şatoya gel. Seni canı gibi seven baban bütün şefkatiyle kucaklarını açmış bekliyor.

Bogard...

"Hamis: — Sizin Sir Godfrey Stantonun evinde oturduğunuzu bildiğim için mektubu oraya gönderiyorum.

Meri, bir lordun kızı olmanın enteresan bir şey olduğunu hissediyordu. Şatoya girer girmez, gördüğü tarihi haşmet ve azamet in karşısında bir kere gözleri kamaştı.

İri boylu bir uşak, kemali hürmetle işilerek: — Lord hazretleri sizi kütüphanede bekliyor, dedi.

Meri kütüphaneye girdiği zaman gözüne ilk çarpan şey, duvarları iki sıra baştan başa dolduran kitaplar oldu. Sonra kendisini selâmlamak üzere ayağa kalkan adamı gördü. Ve tuhaf değil midir ki, bir inkişara düştü. İçerisinde bu adama

83

**Mektep kitaplarınızı
VAKIF Yurdu satış yerinden kolaylıkla
tedarik edebilirsiniz**

Tepebaşı Dram kı
mi.

10 birincikanundan
tibaren Vidsorun S
kadınları.

Komedi kısmı
İstiklal caddesinde
12 birincikanundan
tibaren .
Dama çıkmış bir güzel

TURAN
TIYATROSU
Sanatkar Naşit, C
mal Sahir, okuyuc
Semiha ve Mezey var
yetsi.
ŞEN MÜLAZİM
Operet 3 P
Dans, Solo, Düet

ERTUGRUL
SADI TE
Tiyatrosu
Taksimde (Bu gece
(KAYNAHAM) vodv
3 Perde. Yazar: Mah
mut Yesari, Yakında
İNSAN MABUT.

HALK OPERETİ
İlk büyük operet
Çarşamba (9 da).
(İÇİCE)
Reji: Raşit Rıza.
Müzik: Seyfettin S
zai Asal .
Yazar: Yusuf Surur
T: 4039

İstanbul Asliye Üçüncü Hukuk Mahkemesinden:

Ali Kerami tarafından karısı Teşvikiye Karakol sokak 125 No. lu Kırıyakonun evinde mukim Mari aleyhine mahkemenin 938/1441 No. lu dosyasıyla açılan boşanma davasından dolayı ikametgâhının meçhuliyeti tahakkuk eden Mariye dava arzularına ilân edilmiş ve müddeti geçtiği halde cevap vermemiş olmakla tahkikat gün olarak 12 - 1 - 939 saat 14 tayin edilmiş olduğundan müddeialehy Marinin mezkûr gün ve saatte mahkemede bulunması ve bir vekil göndermesi lüzumu ilân olunur.

İstanbul Asliye Altıncı Hukuk Mahkemesinden:

Ayşe tarafından kocası olup mukadde ma Üsküdar'da Çekme köyünde tabelası olarak ikamet etmekte iken halen nereye olduğu belli olmadığı tebliğ edilmek üzere gönderilen dava arzualı sureti zahiri yazılan mübaşirin meşruhatından anlaşılan İsmail Suadin gecimsizliğe müstelden açılan boşanma davasına on gün içinde cevap vermesine ve arzuhal suretinin mahkeme divanhanesine asılmasına gün müddetle keyfiyetin ilânına karar verildiğinden bermucibi karar mahkemenin 938/1341 numarasında kayıtlı dava müddeti mezkûre içinde cevap vermesi lüzumu tebliğ yerine geçmek üzere ilân olunur.

İstanbul Asliye Beşinci Hukuk Mahkemesinden:

Anna vekili avukat İrfan tarafından Sofya ve Büyükdada Bahçıvan sokağında (6) No. lu hanede mukim Andon aleyhine ikame olunan alacak davasından dolayı ıera kılınan tahkikat sırasında müddeialehylerden Andonun ikametgâhının meçhuliyeti hasebiyle ilân tebligatı leri sine ve tahkikatın 3—12—938 tarihine müsadif cumartesi günü saat ona talikına karar verilmiş ve bu bapdaki davetiye vakı kaları mahkeme divanhanesine talik kılınmış olduğu halde bu muayyen günde de gelmemiş ve bir vekil de göndermemiş olduğundan hakkında cereyan etmekte olan muhakemenin giyaben ıerasına karar itihaz edilmiş ve tahkikatta 14—1—939 tarihine müsadif cumartesi günü saat ona talik kılınmış olduğundan bugün de gelmediği veya bir vekil göndermediği takdirde bir daha mahkemeye kabul edilmeyeceği malûmu olmak üzere ilân olunur. (27523)

Zayi

Sahip olduğum 1286 ve 1331 No. lu adet araba plâkalarını zayi ettim. Yenisi çıkaracağımın eskisinin hükmü olmadığını ilân olunur. (27526)

Kadıköy Haydarpaşa caddesi 68 N

da Karabet oğlu İsteyan Orakyay

Zayi

İkamet tezkeremi 4—12—938 de kaybettim. Yenisini alacağımın hükmü yoktur.

Ankara caddesi No: 111. Mürte

Zayi

933 senesinde tıp fakültesinden aldığım 43 numaralı hüviyet vesikamı zayi ettim.

Dr. İsmail Sunat

Zayi

Alibey köyü ilk okulundan 927 senesinde aldığım tasdiknamemi kaybettim. Hükmü yoktur.

Ayvansaray Tokluded No.

İsmail Erol

Zayi

Sahip olduğum 2612 numaralı büyük arabası plâkamı zayi ettim. Yenisi çıkaracağımın eskisinin hükmü olmadığını ilân olunur. (27527)

Kasımpaşa Kaptanpaşa Havuzbaşı

kak No. 43 de Mithat oğlu Ali Türk

Elektrik ışığını ucuzlatmak için

Osram-D-ampulları kullanınız. Osram-D-ampulları sarf edecekleri cereyana mukabil size elde edilebilmesi kabil olan azami ziyayı temin ederler.

Bunun için daima tercih edeceğiniz içi buzlu

OSRAM-D AMPULLARI

AEG
Türk Anonim Elektrik Şirketi Umumiyesi
İSTANBUL P.K. 1449

Türkiye Vekilleri:

Elektron
Türk Anonim Şirketi
İSTANBUL P.K. 1144

Nafia Vekâletinden:

Eksiltmeye konulan iş:

- 1 — Bursada Manyas gölü seddeleri ve regülâtör inşaatı keşif bedeli "531.077, lira "68, kuruştur.
- 2 — Eksiltme 21—12—938 tarihine rastlayan çarşamba günü saat "15, de Nafia Vekâleti Sular Umum Müdür lüğü Su Eksiltme Komisyonu odasında kapalı zarf usulile yapılacaktır.
- 3 — İstekliler eksiltme şartnamesi, mukavele projesi, Bayındırlık işleri genel şartnamesi, fennî şartname ve projeleri "26, lira "55, kurus mukabilinde Sular Umum Müdürlüğünden alınabilir.
- 4 — Eksiltmeye girebilmek için isteklilerin "24.993, lira "15, kurusluk muvakkat teminat vermesi ve eksiltmenin yapılacağı günden en az sekiz gün evvel ellerinde bulunan bütün vesikalarla birlikte bir istida ile Vekâlete müracaat ederek bu işe mahsus olmak üzere vesi ka almaları ve bu vesikayı ibraz etmeleri şarttır. Bu müddet içinde vesika talebinde bulunmayanlar eksiltmeye iştirak edemezler.
- 5 — İsteklilerin teklif mektuplarının ikinci maddede yazılı saatten bir saat evveline kadar Sular Umum Müdürlüğüne makbuz mukabilinde vermeleri lazımdır.

Postada olan gecikmeler kabul edilmez. (8493)

Pazarlık İlânı

P. T. T. Umum Müdürlüğünden

28—11—938 tarihinde yapılan eksiltmesinde verilen teklifler şartnamesine uygun çıkmayan iki hatlı ve adi tekerrürlü 6 adet orta müseddidesi 17 birincikânun 938 saat 11 de Ankarada posta telgraf umum Md. lüğü binasındaki satın alma komisyonunda yapılacak pazarlıkla mübayaâ olunacaktır.

Muhammen bedeli 9000, muvakkat teminat 675 liradır. İsteklilerin mesai saatleri dahilinde her gün mezkûr komisyona ve İstanbulda Kınacıyan hanım, da P.T.T. ayniyat şubesine müracaatla şartnameleri görmeleri ve pazarlık için yukarıda yazılı gün ve saatte adı geçen komisyonda hazır bulunmaları ilân olunur. (4940) (8722)

İstanbul İlbaşlığından

İstanbul 20 inci okula atanan Bursa merkez kocaali okulu öğretmenlerinin Gülzin Sönmez yapılan tebligata rağmen şimdiye kadar vazifesine başlama. mıdır. 3 gün zarfında ödevine başlamadığı takdirde istifa etmiş sayılacağı ilân olunur. (8847)

Jandarma Genel Komutanlığı Ankara Satınalma Komisyonundan

1 — Tamamının tutarı Binyüz on lira tahmin edilen 91 çeşit veteriner ecza açık eksiltmesine istekli çıkmadığından eksiltmesi 12—12—938 pazartesi günü saatonda yapılmak üzere on gün uzatılmıştır.

2 — Şartnamesi parasız komisyondan alınabilecek bu uzatma eksiltmesine girmek isteyenlerin seksen üç lira yirmi beş kurusluk teminat ve şartnamede yazılı belgeleri birlikte belli gün saat Onda komisyonda bulunmaları. (4972) (8853)

Inhisarlar U. Müdürlüğünden

I — İdaremizin Paşabahçe fabrikasında şartname ve projesi mucibince yaptırılacak on adet tank temelleri inşaatı açık eksiltmeye koymuştur.

II — Keşif bedeli 3926.02 lira ve muvakkat teminatı 294.46 liradır.

III — Eksiltme 19—12—938 tarihine rastlayan pazartesi günü saat 15 de Kabataşta levazım ve mübayaat şubesindeki alım komisyonunda yapılacaktır.

IV — Şartnameler 20 kurus bedel mukabilinde İnhisarlar umum müdürlüğü levazım ve mübayaat şubesinden alınabilir.

V — Eksiltmeye iştirak etmek isteyenlerin inhisarlar umum müdürlüğü inşaat şubesinden fennî ehliyet vesikası almaları lazımdır.

VI — İsteklilerin kanunî vesaik ve yüzde 7,5 güvenme paraları ile birlikte eksiltme için tayin edilen gün ve saatte yukarıda adı geçen komisyona gelmeleri ilân olunur. (8761)

Türk Hava Kurumu

BÜYÜK PİYANGOSU

İkinci keşide: 11 / Birincikânun / 938 dedir

Büyük ikramiye 45.000 liradır

Bundan başka: 15.000, 12.000, 10.000 liralık ikramiyelerle (20.000 ve 10.000) liralık iki adet mükâfat vardır.

Yeni tertipten bir bilet alarak iştirak etmeyi ihmal etmeyiniz. Siz de piyangoonun mes'ud ve bahtiyarları arasına girmiş olursunuz.

T. C. ZİRAAT BANKASI

Kuruluş tarihi: 1888

Sermayesi: 100.000.000 Türk Lirası

Şube ve ajans adedi: 262

Ziraat ve ticari her nevi banka muameleleri

Para biriktirenlere 28,800 lira ikramiye verecek

Ziraat Bankasında Kumbaralı ve İhbarsız Tasarruf hesaplarında en az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plâza göre ikramiye dağıtılacaktır:

4 Adet	1.000 Liralık	4.000 Lira
4 "	500 "	2.000 "
4 "	250 "	1.000 "
40 "	100 "	4.000 "
100 "	50 "	5.000 "
120 "	40 "	4.800 "
160 "	20 "	3.200 "

DİKKAT: Hesaplarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmeyenlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlasıyla verilecektir.

Kur'alar senede 4 defa, 1 Eylül, 1 Birincikânun, 1 Mart ve 1 Haziran tarihlerinde çekilecektir.

1939 YILBAŞI

Hava Kurumu Büyük piyangosu

Büyük ikramiyesi

500.000 Liradır

Ayrıca: 200.000, 150.000, 100.000, 70.000, 60.000, 50.000, 30.000, 20.000, 15.000 liralık ikramiyelerle (400.000 ve 100.000 0) liralık iki adet mükâfat vardır...

Keşide yılbaşı gecesi yapılacaktır.
Biletler (2,5), (5) ve (10) liralıktır.
Vakit kaybetmeden hemen biletinizi alınız.

*Paranızı faiz getir
meden saklarsanız
kendi kendinizi
zarara mahkûm
etmiş olursunuz
Su halde onu
Bankaya
yatırsanız!*

**HOLANTSE BANK
ÜNİ N.V.**

Dr. Necaeddin Atasagun

Sabahları 8.30 a kadar ve akşam-
ları 17.20 de Lâleli Tayyare Apr.
2 nci daire No. 17. Okuyucuları.
muzdan para almaz. Tel: 23953

ATES KAMÇILARI

Yazan: Hamdi Rıza Çaydam Harp
edebiyatının ölmeyecek bir eseri-
dir. Yeni çıktı. Satış yeri: İnkılâp
Kitabevi.

Göz hekimi

Dr. Murad Rami Aydın

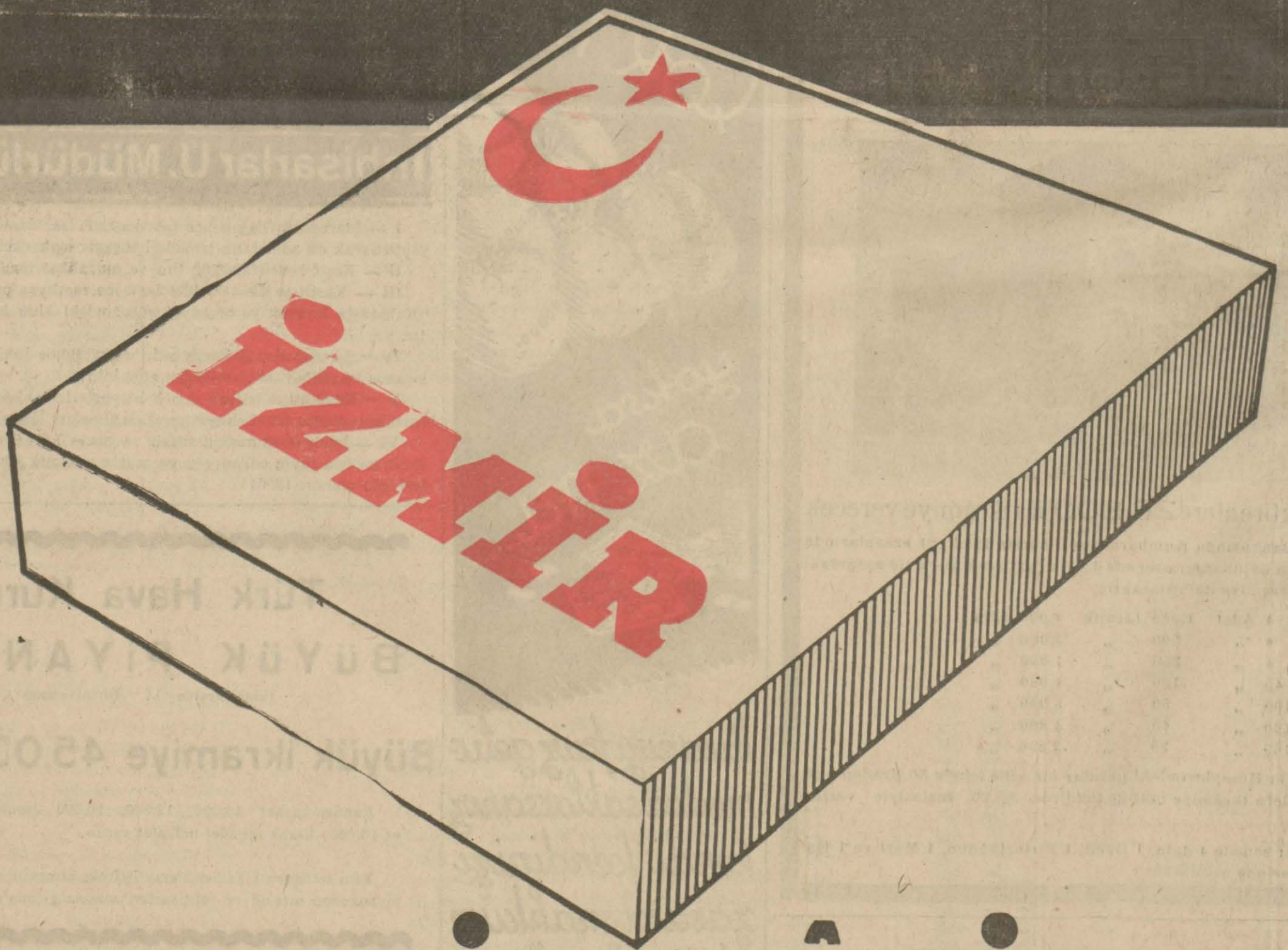
Taksim — Talimhane, Tarihbaşı
caddesi No. 10 Urfa apt.
Tel: 41553

Sahibi: ASIM UŞ

Nesriyat Müdürü Refik A. Sevengil

**Sigarada
Yenilik...**

○
İZMİR

HAFİF - LÂTİF

25 SİGARA Krs. 20